

Ministerstvo životního prostředí

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
www.mzp.cz

Ročník XIII, DUBEN 2013, ČÁSTKA 1

OBSAH

RESORTNÍ PŘEDPISY

- 1 Metodický pokyn odboru informatiky a provozu Ministerstva životního prostředí
Provozní řád ISPOP, s. 2
- 2 Seznam inspekcí uskutečněných v posledním roce a testovací zařízení zařazená do Národního programu SLP, s. 22
- 3 Metodický pokyn sekce ochrany přírody a krajiny Ministerstva životního prostředí ke sjednocení postupu orgánů ochrany přírody při stanovení odchýlného postupu dle § 5b odst. 1 zákona č. 114/1992Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, při prevenci závažných škod na rybářství působených kormoránem velkým (*Phalacrocorax carbo sinensis*) a za účelem ochrany volně žijících živočichů v souvislosti s predací tímto druhem, s. 24
- 4 Sdělení odboru legislativního a odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků MŽP, s. 40
- 5 Metodický pokyn odboru ochrany ovzduší k vyhlášení nízkoemisních zón a o stanovení podmínek vydávání emisních plaket podle zákona č. 201/2012Sb., o ochraně ovzduší, s. 41

METODICKÝ POKYN

ODBORU INFORMATIKY A PROVOZU MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

PROVOZNÍ ŘÁD

INTEGROVANÉHO SYSTÉMU PLNĚNÍ OHLAŠOVACÍCH POVINNOSTÍ V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ (ISPOP)

Provozní řád ISPOP Ministerstvo životního prostředí vydává v souladu § 7 písm. d) zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů).

Určeno: uživatelům informačního systému ISPOP

Verze: 2.0

Datum platnosti: 11. 3. 2013

Přehled změn

Verze	Datum	Provozní řád
1.0	duben 2012	První verze.
2.0	březen 2013	Dokument upraven v souvislosti s napojením ISPOP na ISZR.

1 Účel dokumentu

Provozní řád Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (dále jen ISPOP) je soubor podmínek, pravidel a postupů, které jsou závazné pro využívání elektronických služeb ISPOP a pro provoz informačního systému ISPOP.

2 Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (ISPOP)

Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) je informační systém veřejné správy, který poskytuje elektronické služby za účelem příjmu, zpracování a validace (automatizované kontroly obsahu podaných hlášení) vybraných hlášení (ohlašovacích povinností) z oblasti životního prostředí v elektronické podobě a jejich další distribuci příslušným institucím veřejné správy. Slouží jako skladiště přijatých hlášení, do kterého mají přístup účastníci agendy. Registrovaný ohlašovatel může prostřednictvím zřízeného účtu průběžně sledovat nejen stav svých hlášení, ale také přehledy registrací, provozoven, zmocnění.

ISPOP je zřízen v § 4 odst. 1 zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

Správcem ISPOP ve smyslu ustanovení § 2 písm. c) zákona č. 365/2000 Sb. je Ministerstvo životního prostředí, které přenáší část činností spojených se správou ISPOP na provozovatele.

Provozovatelem ISPOP ve smyslu ustanovení § 2 písm. d) zákona č. 365/2000 Sb. je Cenia, česká informační agentura životního prostředí.

V souladu s ustanovením § 4 odst. 8 zákona č. 25/2008 Sb. ISPOP zpracovává osobní údaje.

3 Vysvětlení pojmů a zkratk

Agenda	Souhrn úředních činností, obvykle vázaný na konkrétní správní činnost ¹ .
Autentizace	Autentizace slouží k jednoznačnému určení uživatele, který přistupuje k systému. Cílem autentizace je zajistit, že systém přesně ví, s jakým uživatelem komunikuje, kdo to je. ²
Autorizace	Vyjádření autorství k podání ve smyslu § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. V ISPOP je možné jej provést připojením zaručeného elektronického podpisu ³ k dokumentu, podáním dokumentu prostřednictvím informačního systému datových schránek ⁴ nebo doručením podepsaného dokumentu „Potvrzení údajů odeslaných elektronicky do ISPOP“ v listinné podobě na adresu CENIA.
CENIA	CENIA, česká informační agentura životního prostředí – provozovatel ISPOP.
Datová schránka	Elektronické úložiště, které slouží k výměně elektronických dokumentů mezi orgány veřejné moci na straně jedné a fyzickými, fyzickými podnikajícími a právnickými osobami na straně druhé (od 1. 1. 2010 fyzické i právnické osoby mezi sebou). Datové schránky zřizuje a provozuje Ministerstvo vnitra ⁵ .
Datová schránka ISPOP	Slouží k autorizovanému podání prostřednictvím ISPOP, podání se zasílá pouze do datové schránky MŽP určené pro ISPOP. Identifikátor datové schránky je 5eav8r4.
Datový standard	Datový standard pro předávání údajů prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí nebo prostřednictvím datové schránky Ministerstva životního prostředí určené k plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí popisuje pro jednotlivé ohlašovací povinnosti plnění jejich prostřednictvím datovou strukturu a datový formát elektronického dokumentu a automatizované kontroly obsahu podaných hlášení ⁶ .
Elektronický účet ISPOP	Elektronický účet v systému ISPOP je uživateli zřízen na základě úspěšné registrace subjektu. Prostřednictvím účtu získá uživatel přístup k neveřejným službám ISPOP (přístup k elektronickým formulářům, přístup do skladiště podaných hlášení).
EnviHELP	Environmentální Helpdesk – jednou z jeho činností je provozní podpora ISPOP.
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
Hlášení	Konkrétní ohlašovací povinnost (za různé agendy) plněná prostřednictvím ISPOP.
ISPOP (nebo „systém“)	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí zřízený § 4 odst. 1 zákona č. 25/2008 Sb. Informační systém, který umožňuje zpracování, příjem a validaci vybraných hlášení (ohlašovacích povinností) z oblasti životního prostředí v elektronické podobě a jejich další distribuci příslušným institucím veřejné správy. Zároveň slouží jako skladiště přijatých hlášení.
Informační systém (IS)	Funkční celek nebo jeho část, zabezpečující cílevědomou a systematickou informační činnost. Každý informační systém obsahuje data, která jsou uspořádána tak, aby bylo možné jejich zpracování a zpřístupnění, provozní údaje a dále nástroje umožňující výkon informačních činností ⁷ . V užším pojetí se jedná o počítačový program (software) umožňující systematické zpracování dat a informací.
ISVS	Informační systém veřejné správy je informační systém, který slouží pro výkon veřejné správy ⁸ .

ISDS	Informační systém datových schránek. Informační systém veřejné správy, který obsahuje informace o datových schránkách a jejich uživatelích ¹ .
ISZR	Informační systém základních registrů
KÚ	Krajský úřad
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
Ohlášení	Podání hlášení
Ohlašovatel	Subjekt, který má složkovým zákonem uloženu ohlašovací povinnost prostřednictvím ISPOP.
Ohlašovací jednotka	Jednotka, za kterou se podává jedno hlášení (typicky provozovna, zařízení nebo zdroj, popř. se hlášení podává za celý subjekt). Je definována v právní normě, která nařizuje příslušnou ohlašovací povinnost.
Ověřovatel	Orgán veřejné moci, vůči kterému je podle složkového zákona plněna ohlašovací povinnost prostřednictvím ISPOP, nebo subjekt, který je určen ze strany MŽP ke kontrole úplnosti a správnosti přijatých hlášení.
ORP	Obec s rozšířenou působností
OVN	Orgán veřejné moci – může mít roli ověřovatele v ISPOP.
Podání	Úkon fyzické nebo právnické osoby vůči správnímu orgánu. Posuzuje se podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno. Podání definuje § 37 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád.
Portál ISPOP	Internetové stránky www.ispop.cz , kde je dostupná aplikace ISPOP.
Provozování ISPOP	Provádění úkonů souvisejících s poskytováním elektronických služeb informačního systému ISPOP.
Předmět hlášení	Jednoznačná identifikace jednotky ohlašovatele, za kterou ohlašovatel realizuje řádné podání prostřednictvím ISPOP. Skládá se vždy z údajů: ohlašovaný rok / IČ subjektu (příp. ID) / a dále identifikace provozovny nebo zdroje (příp. územní identifikace) dle typu hlášení (formuláře). Druhé a každé následující podání za shodný předmět hlášení musí být označeno jako Doplněné s uvedením evidenčního čísla hlášení - řádného podání.
Registr ISPOP	Seznam subjektů ISPOP a uživatelů, včetně jejich role, oprávnění a přístupových údajů v systému.
ROB	Registr obyvatel
ROS	Registr osob
RUIAN	Registr územní identifikace, adres a nemovitostí
Skladiště hlášení	Úložiště dokumentů, které byly zpracovány v ISPOP. Poskytuje informace o stavu zpracování dokumentů a stavu podání. Umožňuje třídění dokumentů a zároveň slouží jako archiv.
Subjekt	Právnická osoba, OSVČ - fyzická osoba podnikající podle zvláštních právních předpisů či fyzická osoba, které potenciálně vzniká ohlašovací povinnost plněná prostřednictvím ISPOP. Takovou osobou může být i zahraniční osoba s činností na území ČR, případně právnická osoba bez IČ.
Správce subjektu	Konkrétní uživatel (v systému ISPOP definována jako osoba se jménem, příjmením a e-mailem), který má přístup k účtu daného subjektu v systému ISPOP a je odpovědný za správnost a úplnost informací o tomto subjektu v systému (včetně údajů o registrovaných provozovnách a uživateli).
Složkové zákony	V kontextu ohlašování prostřednictvím ISPOP jsou míněny následující zákony: zákon č. 25/2008 Sb., zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon) a zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech
Uživatel systému	Osoba, která má k dispozici v rámci svého výkonu přiřazený přihlašovací údaj do neveřejné části systému ISPOP (ověřovatel, ohlašovatel, recenzent).
Uživatelská dokumentace	Soubor manuálů, návodů a postupů určených pro všechny zainteresované subjekty, které přistupují do systému ISPOP a jejichž využívání vede ke správné práci se systémem ISPOP. Jsou aktualizovány v závislosti na změně systému nebo jeho části.
Webové služby ISPOP	Webová služba je softwarový systém umožňující komunikaci softwarových aplikací prostřednictvím sítě (Internet). Předpokládá proto příslušnou SW aplikaci na straně toho, kdo chce s webovými službami ISPOP komunikovat. Informační systém ISPOP poskytuje webové služby pro podání registrace do ISPOP, podání hlášení do ISPOP, poskytuje službu pro informaci o validitě hlášení vzhledem k datovým standardům ISPOP a umožňuje správu hlášení pro ověřovatele (změny stavů, stažení hlášení). Dokumentace webových služeb ISPOP je zveřejněna na portále ISPOP.
Zaručený elektronický podpis	Digitální podpis, který zajišťuje pomocí kryptografických metod a dohledu nezávislé třetí strany (certifikační autority) identifikaci a nepopíratelnost původu dokumentů a digitálních dat v prostředí internetu. Použití upravuje zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.

1 Definice převzata z <http://svs.institutpraha.cz/index.php?page=slovník> (12.12.2012).

2 Definice převzata z <http://ari.wikidot.com/informacni-bezpecnost> (14.12.2012)

3 Podle zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.

4 Podle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

5 Podle § 2 odst. 1 a 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

6 Podle § 4 odst. 4 zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

7 Podle § 2 písm. b) zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy.

8 Podle § 3 odst. 1 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy.

9 Podle § 14 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

4 Napojení systému ISPOP na ISZR

Systém ISPOP je napojen na informační systém základních registrů (ISZR) od 2.12.2012. Systém ISPOP a procesy probíhající v jeho rámci jsou upraveny v souladu se zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech, který vymezuje obsah základních registrů, informačního systému základních registrů a informačního systému územní identifikace a stanoví práva a povinnosti, které souvisejí s jejich vytvářením, užíváním a provozem.

Základní registry jsou jedním ze základních pilířů rozvoje eGovernmentu – tj. rozvoje elektronických služeb veřejné správy. Hlavním cílem je ulehčit občanům, firmám a dalším subjektům styk s veřejnou správou, tj. minimalizovat počet návštěv na úřadech.

Informační systém základních registrů poskytuje tzv. agendovým informačním systémům (kterým je i ISPOP) informace o subjektech (názvy, adresy obchodních subjektů i fyzických osob – tzv. referenční údaje), s kterými přichází veřejná správa do styku v rámci prováděných agend. Referenční údaje nesmí být požadovány po účastnících agend, ale v případě potřeby je úředník získá prostřednictvím ISZR. Zjednodušuje se tak styk veřejnosti s veřejnou správou, např. změnu údajů již není nutné dokládat různým úřadům, ale pouze tzv. editorovi registru, který informace v základních registrech upraví.

Provoz základních registrů řídí Správa základních registrů (SZR). Podrobné informace o ISZR jsou k dispozici na portálu Správy základních registrů <http://www.szrcr.cz>

Systém ISPOP je na základě zmocnění daného v § 4 odst. 6) zákona č. 25/2008 Sb., napojen na následující registry:

Registr osob – ROS (správcem Český statistický úřad) – referenční údaje o právnických osobách, podnikajících fyzických osobách nebo orgánech veřejné moci.

Registr obyvatel – ROB (správcem Ministerstvo vnitra) - aktuální referenční údaje o všech občanech ČR, cizincích s povolením k pobytu v ČR, cizincích, kterým byl na území ČR udělen azyl nebo doplňková ochrana a jiných fyzických osobách, o nichž jiný právní předpis stanoví, že budou vedeny v Registru obyvatel.

Registr územní identifikace adres a nemovitostí - RUIAN (správcem Český úřad zeměměřický a katastrální) – údaje o základních územních prvcích, např. území státu, krajů, obcí nebo částí obcí, parcel či ulic.

Provedené změny v ISPOP (k 2.12.2012) související s napojením informačního systému na ISZR, se dotknou zejména nových zájemců o registraci do ISPOP, kteří nemusí vyplňovat do registračního formuláře všechny údaje o subjektu, který zastupují, ale vyplní pouze IČO (u právnické osoby a OSVČ) a číslo občanského průkazu nebo pasu (u fyzických osob). Na základě těchto údajů si ISPOP zbývající údaje „načte“ ze základních registrů.

Ve formulářích jednotlivých ohlašovacích povinností již nejsou povinné údaje o subjektu (adresa, název)¹ – ISPOP tyto údaje získá ze základních registrů na základě jednoznačného identifikátoru - IČO u právnických osob a OSVČ a čísla občanského průkazu nebo pasu u fyzických osob.

Elektronické (webové) služby ISPOP

Informační systém ISPOP je v prostředí Internetu přístupný prostřednictvím portálu ISPOP, jehož internetová adresa je <http://www.ispop.cz>. Portál má veřejnou a neveřejnou část. Do neveřejné části je umožněn přístup na základě registrace. Autentizace do neveřejné části portálu probíhá prostřednictvím přístupových údajů (přihlašovací jméno/login a heslo).

5 Elektronické služby poskytované veřejnou částí portálu ISPOP:

Název elektronické služby	Účel služby	Cílová skupina	Dostupnost služby
Registrace subjektu do ISPOP	Získat přístup k neveřejným službám portálu	Subjekty přistupující do ISPOP z důvodu splnění ohlašovací povinnosti, kontroly hlášení nebo převzetí dat	https://www.ispop.cz/magnoliaPublic/cenia-project/chci_podat_hlaseni/registrace.html

¹ Neplatí pro ohlašovací povinnosti plněné dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.

Autentizace do neveřejné části portálu ISPOP	Ověření identity uživatele pro přístup do elektronických účtů ISPOP (k elektronickým formulářům, podaným hlášením a dalším službám)	Subjekty přistupující do ISPOP z důvodu splnění ohlašovací povinnosti, kontroly hlášení nebo převzetí dat	www.ispop.cz
Obnovení zapomenutých autentizačních údajů do ISPOP	Poskytnout možnost vytvoření automatického doručení přístupových údajů v případě jejich zapomenutí	Subjekty přistupující do ISPOP z důvodu splnění ohlašovací povinnosti, kontroly hlášení nebo převzetí dat	https://www.ispop.cz/ispop/ispop-springmvc/forgottenPassword/create
Webová služba pro podání hlášení do ISPOP	Strojové podání hlášení do ISPOP externí SW aplikací	Subjekty přistupující do ISPOP z důvodu splnění ohlašovací povinnosti	https://www.ispop.cz/ispop/ispop-ws/documentInput/v20110901/v20110901-documentInputWsdL.wsdl
Webová služba pro validaci hlášení	Strojové poskytování informace o souladu elektronického dokumentu s datovým standardem ISPOP externí strojové aplikací	Subjekty přistupující do ISPOP z důvodu splnění ohlašovací povinnosti	https://www.ispop.cz/ispop/ispop-ws/documentValidate/v20110901/v20110901-documentValidateWsdL.wsdl
Webová služba pro podání registrace subjektu do ISPOP	Strojové podání registrace do ISPOP externí SW aplikací	Subjekty přistupující do ISPOP z důvodu splnění ohlašovací povinnosti, kontroly hlášení nebo převzetí dat	https://www.ispop.cz/ispop/ispop-ws/documentRegistrationInput/v20110901/v20110901-documentRegistrationInputWsdL.wsdl
Zveřejněné datové standardy ISPOP	Poskytnutí informace o validní struktuře, obsahu a technickém formátu elektronického dokumentu a o logických kontrolách prováděných nad obsahem hlášení	Subjekty přistupující do ISPOP z důvodu splnění ohlašovací povinnosti	https://www.ispop.cz/magnoliaPublic/cenia-project/uvod/standardy-2011.html
Zveřejněná uživatelská dokumentace ISPOP	Poskytnutí návodů pro práci v ISPOP	Subjekty přistupující do ISPOP z důvodu splnění ohlašovací povinnosti, kontroly hlášení nebo převzetí dat	www.ispop.cz
Poskytování informací o ISPOP	Publikovat na portále ISPOP informace o postupech při práci v ISPOP	Uživatel Internetu	www.ispop.cz

Elektronické služby poskytované neveřejnou částí portálu ISPOP:

Název elektronické služby	Účel služby	Cílová skupina	Dostupnost služby
Elektronický účet ISPOP	Přístup k neveřejným službám ISPOP (např. elektronickým formulářům a skladišti hlášení)	Subjekty přistupující do ISPOP z důvodu splnění ohlašovací povinnosti, kontroly hlášení nebo převzetí dat	www.ispop.cz
Správa workflow jednotlivých podání	Zpracování hlášení	Subjekty, které zajišťují kontrolu hlášení	www.ispop.cz
Přístup ke službám EnviHELP (jde o službu spolupracujícího IS EnviHELP)	Poskytování provozní podpory při užití ISPOP	Subjekty přistupující do ISPOP z důvodu splnění ohlašovací povinnosti, kontroly hlášení nebo převzetí dat	https://helpdesk.cenia.cz
Elektronický průvodce pro vložení plné moci	Zajištění korektních vazeb mezi zmocněncem a zmocnitelem Konsolidace účtů zmocnitelů do jednoho účtu zmocněnce	Zmocněnci pro ohlašování do ISPOP	www.ispop.cz
Webová služba pro správu hlášení	Strojová správa workflow podání a stahování dat z externí aplikace	Subjekty přistupující do ISPOP z důvodu kontroly hlášení nebo převzetí dat	https://www.ispop.cz/ispop/ispop-ws/spravaHlaseni/v20120411/v20120411-hlaseniListServiceWsdL.wsdl https://www.ispop.cz/ispop/ispop-ws/spravaHlaseni/v20120411/v20120411-hlaseniDetailServiceWsdL.wsdl https://www.ispop.cz/ispop/ispop-ws/spravaHlaseni/v20120411/v20120411-hlaseniProcessServiceWsdL.wsdl

6 Základní pravidla pro subjekty přistupující do ISPOP

ISPOP má dva základní účely:

- podání hlášení ze strany ohlašovatele a
- zpracování (kontrola) hlášení ze strany ověřovatele.

Ohlašovatel hlášení prostřednictvím ISPOP jsou právnické osoby, podnikající fyzické osoby, fyzické osoby, zahraniční subjekty s činností na území ČR a právnické osoby bez IČ.

Ověřovatel hlášení jsou orgány veřejné moci (KÚ, ORP, MŽP, ČIŽP) nebo subjekty pověřené MŽP (např. CENIA). Role uživatelů v systému jsou blíže popsány v kapitole 10. Správu uživatelů provádí provozovatel systému, který je zodpovědný za registraci správců účtu jednotlivých subjektů přistupujících do ISPOP.

Přístup do neveřejné části systému je umožněn pouze autorizovaným uživatelům. Účet subjektu je vytvořen na základě registrace do systému, kterou provede Správce subjektu vyplněním a podáním registračního formuláře, který je k dispozici ve veřejné části portálu ISPOP². Registrace subjektu v systému ISPOP je možná také prostřednictvím přidání vazby zmocnění z účtu zmocněnce³ (podmínkou je přiložení plné moci v elektronické podobě nebo výstupu vzniklého převedením plné moci v listinné podobě autorizovanou konverzí dokumentů - odkaz na § 4 odst. 7 zákona č. 25/2008 Sb.).

Po vytvoření uživatelského účtu správce subjektu jsou uživatelé automaticky zaslány přístupové údaje (přihlašovací jméno/login a heslo).

Správce subjektu může v účtu ISPOP registrovat další správce subjektu nebo běžné uživatele subjektu, kteří oprávnění správce nemají. Každý registrovaný uživatel (další správce subjektu a běžný uživatel) tak získá své vlastní přístupové údaje. Správce subjektu je zodpovědný za řízení přístupu ostatních uživatelů subjektu a jeho povinností je udržovat informace o subjektu a uživateli aktuální.

Všichni uživatelé jsou povinni zabezpečit své přístupové údaje takovým způsobem, aby nemohlo dojít k jejich zneužití a jakékoliv neoprávněné manipulaci v systému.

Každý uživatel systému je povinen se seznámit s uživatelskou dokumentací (manuály) a je povinen používat ISPOP v rozsahu a v souladu s touto dokumentací a přidělenou rolí. Aktuální verze dokumentace je zveřejněna na portálu ISPOP.

V případě registrace zahraniční osoby bez IČ je ohlašovatel povinen předat stanovené písemnosti v českém jazyce.

Uživatelé jsou povinni provádět v ISPOP pouze takové úkony, ke kterým jsou v příslušném rozsahu oprávněni na základě svého vztahu k subjektu, za který v ISPOP vystupují, tj. zejména na základě pracovněprávního vztahu nebo plné moci.

Je přísně zakázána jakákoliv forma sdílení přístupových údajů mezi uživateli.

7 Vztah mezi ISPOP a informačními systémy uživatelů

Informačními systémy uživatelů jsou myšleny:

informační systémy orgánů veřejné moci (OVM) nebo institucí jimi pověřených k zacházení s informacemi v ISPOP, informační systémy ohlašovatelů (software třetích stran), které slouží ke zpracování nebo podání hlášení do ISPOP.

Informační systémy uživatelů mohou komunikovat s informačním systémem ISPOP prostřednictvím webových služeb, které umožňují podání dokumentů prostřednictvím ISPOP, validaci dokumentu vůči datovému standardu ISPOP a správu hlášení v ISPOP. Přístup k některým službám je autorizovaný prostřednictvím přístupových údajů uživatelů (podrobnější popis služeb viz kapitola 4).

² Registrace subjektu je vyžadována v souladu s ustanovením § 4 odstavec 6 zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

³ Popis rolí je uveden v kapitole 10 Role a oprávnění v informačním systému ISPOP.

8 Ohlašovací povinnosti plněné prostřednictvím ISPOP

Údaje ohlašované prostřednictvím ISPOP jsou vymezeny právními normami (z pohledu obsahu, termínu hlášení), které danou povinnost ukládají. V těchto právních normách je rovněž uložena povinnost ohlašovatele ohlašovat agendu prostřednictvím ISPOP.

ISPOP nemění obsah a termíny jednotlivých ohlašovacích povinností.

Způsob realizace podání a jeho vlastnosti jsou definovány v § 4 zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí. Podání prostřednictvím ISPOP se činí elektronicky ve vyhlášeném datovém standardu a ve stanoveném termínu, který je specifický pro každou ohlašovací povinnost a je určen právní normou, která danou ohlašovací povinnost zavádí.

Hlášení podávaná za aktuální ohlašovací období se realizují v poslední verzi datového standardu příslušného hlášení, hlášení podávaná za předchozí ohlašovací období se realizují v datovém standardu vyhlášeném pro období, za které se ohlašuje.

Seznam ohlašovacích povinností, které se podávají prostřednictvím ISPOP, je zveřejněn na portále ISPOP v záložce „Seznam ohlašovacích povinností“.

Datové standardy jsou vyhlášovány Ministerstvem životního prostředí a zveřejněny na portále veřejné správy a na portále ISPOP v záložce „Datové standardy“.

9 Technická podpora ISPOP

CENIA, jako provozovatel systému ISPOP zajišťuje technickou podporu k systému ISPOP, která slouží:
– k hlášení problémů s aplikací nebo s formuláři (= technická podpora).

Přímá technická podpora ISPOP (tzn. položení dotazu) je poskytována prostřednictvím:
– elektronického helpdesku EnviHELP.

Informační podpora systému, která nesouvisí bezprostředně s technickým zabezpečením provozu informačního systému ISPOP (tzn. informace o obecných postupech, návody týkající se vyplňování hlášení apod.) je řešena:

formou **dohledání informací** ke specifické oblasti problému příslušných částech portálů ISPOP (aktuality, manuály, uživatelská dokumentace) a EnviHELP (často kladené dotazy – FAQ, životní situace atd.)

formou přímého **podání písemného dotazu** do EnviHELP.

V případě pokládání dotazu je nutné, aby tazatel v textu dotazu:

identifikoval svou osobu (jméno, e-mail, telefon, IČ) v případě, že dotaz nepodává za osobu, která je vlastníkem přihlašovací/resp. registračních údajů do ISPOP a

výstižně specifikoval svůj problém (např. identifikoval přidělené číslo hlášení, datum jeho odeslání, typ ohlašovací povinnosti apod.) k urychlení vyřízení dotazu.

Podmínkou k zadání dotazu do EnviHELP je předchozí registrace. Uživatelé registrovaní v ISPOP mají automatický přístup do aplikace EnviHELP (využívají přidělené přístupové údaje do ISPOP).

10 Role a oprávnění v informačním systému ISPOP

Uživatelé mají přístupy k vymezeným funkcionalitám aplikace ISPOP na základě přidělené role v ISPOP:

Název role	Popis	Základní úloha v ISPOP
Správce subjektu	Správce subjektu - uživatel, který má oprávnění upravovat vybrané atributy v registraci subjektu, registrovat provozovny IRZ a ovzduší k subjektu. Uživatel s touto rolí je oprávněn registrovat uživatele k danému subjektu. Role je přidělena uživateli, který registruje uživatele subjektu ohlašovatele.	Správa účtu subjektu
Běžný uživatel subjektu	Uživatel zaregistrovaný správcem subjektu.	Závisí na roli ohlašovatele nebo ověřovatele

Název oprávnění	Popis	Základní úloha v ISPOP
Ohlašovatel	Fyzická, právnická nebo zahraniční osoba, která má povinnost na základě alespoň jednoho ze zákonů č. 185/2001 Sb., č. 25/2008 Sb., č. 254/2001 Sb., č. 477/2001 Sb., č. 201/2012 Sb. nebo 73/2012 Sb. ohlašovat požadované údaje prostřednictvím ISPOP.	Registrace subjektu ohlašovatele Přidání zmocnění Zpracování a podání hlášení Správa účtu subjektu ohlašovatele
Ověřovatel	Orgán veřejné moci, který je ustanovením složkového předpisu určen jako ten, jemuž je ohlašovatelem prostřednictvím ISPOP podáno hlášení, popř. instituce, která je pověřena kontrolou hlášení.	Registrace subjektu ověřovatele Ověření hlášení Ověření obsahu zmocnění Správa účtu subjektu ověřovatele
Ověřovatel - Správce poplatku	Uživatel orgánu veřejné moci, který na základě ověřeného hlášení vydává rozhodnutí. Rozhodnutí ve správním řízení se vydává pouze u některých typů hlášení (podle platné právní úpravy u poplatkových hlášení).	Registrace subjektu ověřovatele Ověření hlášení Ověření obsahu zmocnění Správa účtu subjektu ověřovatele
Operátor ISPOP	Uživatel, který obstarává běžné provozní činnosti v ISPOP. Tuto roli zastávají zaměstnanci provozovatele ISPOP.	Správa registru ISPOP Správa skladiště hlášení ISPOP Provozní podpora
Správce ISPOP	Uživatel, který řídí správu provozu ISPOP. Tuto roli zastávají zaměstnanci provozovatele ISPOP.	Správa registru ISPOP Správa skladiště hlášení ISPOP Provozní podpora
Zmocněnec	Subjekt (právnická nebo fyzická osoba), který je oprávněn provádět úkony, ke kterým ho pověřil jiný subjekt (fyzická nebo právnická osoba) na základě plné moci. Role je přidělena uživateli po schválení plných mocí operátorem ISPOP a vytvoření vazeb mezi zmocněncem a zmocnitelem.	Registrace subjektu ohlašovatele= Přidání zmocnění Zpracování a podání hlášení Správa účtu subjektu ohlašovatele
Recenzent	Orgán veřejné správy nebo odborný subjekt, který z titulu svého odborného zaměření a legislativního postavení může nahlížet do všech nebo vybraných skupin hlášení na základě pověření MŽP nebo na základě legislativních ustanovení.	Přístup k přehledu hlášení definovaný požadavkem legislativy nebo MŽP.
Reader	Uživatel subjektu CENIA nebo MŽP, který má dostupné přehledy hlášení a registrací. Tento uživatel neprovádí v ISPOP žádné úkony, pouze nahlíží na informace.	Zobrazení přehledů

11 Splnění ohlašovací povinnosti prostřednictvím ISPOP

Způsob splnění ohlašovací povinnosti prostřednictvím ISPOP je jednoznačně vymezen:

- § 4 a 7 zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí,
- § 37 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád,
- tímto provozním řádem ISPOP (provozní řád vydává MŽP formou metodického pokynu).

Provozní řád ISPOP je zveřejněn ve věstníku MŽP a na webovém portále ISPOP.

Obecně závazné podmínky pro podání prostřednictvím ISPOP jsou následující:

– **Učinit podání hlášení prostřednictvím ISPOP může pouze registrovaný uživatel.**

– Předmětem registrace v ISPOP je subjekt ohlašovatele, popř. také jeho provozovny, za které **plní ohlašovací povinnost.**

Registraci i ohlášení může za ohlašovatele provést zmocněnec, který byl ohlašovatelem (zmocnitelem) k těmto úkonům v ISPOP zmocněn. K tomuto účelu slouží přidání vazby zmocnění z účtu zmocněnce.

Podání prostřednictvím ISPOP musí být učiněno elektronicky, včas, autorizovaným způsobem a v souladu s platným datovým standardem, který vyhláší Ministerstvo životního prostředí v souladu s § 7 písm. c) zákona č. 25/2008 Sb.

Podrobné informace o postupech a funkcionalitách systému nezbytných pro podání registrace, plné moci a hlášení do ISPOP jsou obsahem uživatelské dokumentace, která je zveřejněna na webových stránkách www.ispop.cz, sekce „CHCI PODAT HLÁŠENÍ“ -> záložky „Manuály“.

Velikost jednoho elektronického dokumentu, který ISPOP zpracuje je omezena na max. 10 MB. V případě zaslání hlášení, jehož velikost bude přesahovat maximální limit, nebude hlášení systémem zpracováno.

12 Zpracování registrací v ISPOP

Zpracování registrací je v ISPOP definováno stavovým diagramem registrace. Stavový diagram popisuje stavy, kterých může registrace v ISPOP v rámci příslušného procesu nabývat a zároveň popisuje podmínky přechodu mezi jednotlivými stavy. Grafické zpracování stavového diagramu hlášení je v příloze č. 1.

Stav dokumentu v ISPOP	Popis stavu
Není zpracovatelné	Stav registrace, který neodpovídá datovému standardu ISPOP a nelze jej v systému zpracovat.
Čeká na autorizaci	Registrace odpovídá datovému standardu a byla řádně zpracována. Dokument však nebyl podán autorizovaným způsobem, tj. nebyl doručen prostřednictvím systému datových schránek (ISDS) ani nebyl k registraci připojen platný zaručený elektronický podpis. Systém na základě ustanovení § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád čeká na doručení listinného potvrzení.
Probíhá kontaktování základních registrů	Registrace byla uživatelem autorizována a dochází k synchronizaci identifikátoru - IČ u právnické osoby nebo OSVČ a číslo občanského průkazu nebo pasu u fyzických osob. Jedná se o mezistav, jehož výsledkem je stav Ověřeno nebo Čeká na vyřízení.
Čeká na vyřízení	Stav registrace, která je v souladu s datovým standardem a byla autorizována a následně automaticky systémem předána operátorovi ISPOP k ověření. Nedošlo k synchronizaci s ISZR a následně automatickému ověření systémem.
Ověřeno	Finální stav registrace přiřazený automaticky systémem na základě synchronizace dat s ISZR, nebo ověřený operátorem ISPOP v případě nepropojení s ISZR.

13 Zpracování hlášení v ISPOP

Zpracování hlášení v ISPOP je definováno stavovým diagramem hlášení. Stavový diagram popisuje stavy, kterých může dokument (hlášení) v ISPOP v rámci příslušného procesu nabývat a zároveň popisuje podmínky přechodu mezi jednotlivými stavy. Grafické zpracování stavového diagramu hlášení je v příloze č. 2. Je nutno rozlišovat mezi stavem elektronického dokumentu (stav dokumentu) a stavem hlášení dle správního řádu (stav hlášení). Stav hlášení se sleduje až od přiděleného evidenčního čísla hlášení.

Popis základních stavů dokumentu je obsahem následující tabulky:

Stav dokumentu v ISPOP	Popis stavu
Není zpracovatelné	Stav hlášení, které neodpovídá datovému standardu ISPOP a nelze jej v systému zpracovat.
Čeká na autorizaci	Hlášení odpovídá datovému standardu, ale nebylo podáno autorizovaným způsobem, tj. nebylo doručeno prostřednictvím ISDS ani nebyl k hlášení připojen platný zaručený elektronický podpis. Systém na základě ustanovení § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád čeká na doručení listinného potvrzení.
Čeká na vyřízení	Stav hlášení, které je v souladu s datovým standardem a autorizované a následně automaticky systémem předáno ověřovateli ke kontrole.
Vyřízeno	Finální stav hlášení přiřazený automaticky systémem na základě způsobu vyřízení ověřovatelem.
Zneplatněn	Mimořádný stav, který slouží k označení hlášení zaslaných do systému z technických důvodů (tzn. nikoliv jako podání dle správního řádu).

Popis základních stavů hlášení je obsahem následující tabulky:

Stav hlášení v ISPOP	Popis stavu
K autorizaci	Hlášení odpovídá datovému standardu, ale nebylo podáno autorizovaným způsobem, tj. nebylo doručeno prostřednictvím ISDS ani nebyl k hlášení připojen platný zaručený elektronický podpis. Systém na základě ustanovení § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád čeká na doručení listinného potvrzení.
Přiděleno ověřovateli (čeká na ověření)	Stav hlášení, které je v souladu s datovým standardem a bylo podáno autorizovaným způsobem nebo bylo autorizováno potvrzením v listinné podobě.
Postoupeno pro nepříslušnost	Hlášení bylo podáno nepříslušnému ověřovateli a ten jej proto postoupil k ověření správnému ověřovateli v souladu s ustanovením § 12 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.
Ověřeno	Stav, který nastaví ověřovatel hlášení v případě korektního podání nepoplatkového hlášení. Hlášení je systémem následně převedeno do souborného finálního stavu „vyřízeno“.
K doplnění/doplněno	Stav, který nastaví ověřovatel v případě, že podání není v pořádku a požaduje jeho doplnění. Doplnění podání se realizuje opětovným podáním celého hlášení, které je označeno jako doplněné a obsahuje evidenční číslo řádného podání.
Probíhá řízení	Hlášení, na základě jehož podání bylo zahájeno řízení podle ustanovení § 44 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Tohoto stavu nabývají pouze poplatková hlášení.
Správní řízení přerušeno	Podání, u kterého bylo přerušeno správní řízení v souladu s ustanovením § 64 a § 65 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a je proto požadováno doplnění podání. Stav nastavuje ověřovatel.
Vydán zálohový/poplatkový výměr	Stav po ověření poplatkového hlášení, kdy byl vydán v souladu s ustanovením § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád poplatkový nebo zálohový výměr. Stav nastavuje ověřovatel ve svém účtu. Hlášení je ve stavu „Vyřízeno“, stav „Vydán zálohový/poplatkový výměr“ indikuje způsob vyřízení.
Správní řízení zastaveno	Stav po ověření poplatkového hlášení, kdy bylo v souladu s ustanovením § 66 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád zastaveno správní řízení. Stav nastavuje ověřovatel. Hlášení je ve stavu „Vyřízeno“, stav „Správní řízení zastaveno“ indikuje způsob vyřízení.
Vydáno stanovisko	Stav po ověření poplatkového hlášení, kdy bylo vydáno stanovisko jakožto úkon podle § 154 správního řádu. Stav nastavuje ověřovatel. Dokument je ve stavu „Vyřízeno“, stav hlášení „vydání stanoviska“ indikuje způsob vyřízení.
Odloženo	Stav po ověření nepoplatkového hlášení, kdy ověřovatel v souladu s ustanovením § 43 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád věc odložil. Stav nastavuje ověřovatel. Hlášení je ve stavu „Vyřízeno“, stav „odloženo“ indikuje způsob vyřízení.
Zneplatněno	Mimořádný stav, který slouží k označení hlášení zaslaných do systému z technických důvodů (tzn. nikoliv jako podání dle správního řádu).

ISPOP poskytuje pouze nezávazné informace o probíhající činnosti nebo správním řízení na straně ověřovatele, v žádném případě není platformou pro jeho přímou realizaci (záznamy nenahrazují úkony při správním řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, pouze o nich informují).

Ve složkových předpisech není výslovně stanovena povinnost ověřovatele nastavovat stavy přijatých hlášení. Nastavení stavu hlášení v souladu s učiněnými postupy při jeho vyřizování je však nezbytné pro zajištění zákonem předpokládané funkce ISPOP jako elektronického rozhraní mezi ohlašovatelem a veřejnou správou a jako skladiště přijatých hlášení. Podle § 7 písm. d) zákona č. 25/2008 Sb. MŽP metodicky řídí a koordinuje ISPOP ve vztahu k ostatním informačním systémům veřejné správy v oblasti životního prostředí. Z výše uvedeného vyplývá, že ověřovatelé jsou povinni řídit se pokyny MŽP, které se týkají součinnosti ověřovatelů ve vztahu k ISPOP.

Nastavení stavu hlášení „ověřeno“ pouze znamená, že ověřovatel dospěl k závěru, že podané hlášení netrpí vadami, a není tedy třeba vyzvat podatele k jeho doplnění. Působnost orgánů, které podle příslušného složkového zákona kontrolují plnění ohlašovací povinnosti, tím není dotčena.

Nastavení stavu hlášení je nezbytné s ohledem na další zpracování ohlášených informací. Statistické zpracování a analýzy musí být prováděny nad ověřenými daty.

13.1 Závazný postup při ohlašování do ISPOP

Splnění ohlašovacích povinností umožňuje ISPOP na základě provedení následujících kroků:

13.1.1 Registrace ohlašovatele a provozovny v ISPOP

Ohlašovatel je povinen registrovat subjekt, za který hlásí a dále provozovnu, pokud hlásí agendu IRZ podle § 3 zákona č. 25/2008 Sb. nebo agendu Souhrnné provozní evidence (SPE) zdrojů znečišťování ovzduší a oznámení o výpočtu poplatku zákona č. 201/2012 Sb. Za ostatní agendy ohlašované prostřednictvím ISPOP se provozovna v ISPOP neregistruje.

Registrace subjektu se činí prostřednictvím registračního formuláře zveřejněného na portále ISPOP na adrese www.ispop.cz. V registračním formuláři je nutné uvést tzv. identifikátor (IČO nebo číslo elektronicky čitelného dokladu) a identifikace tzv. správce subjektu. Na základě zadaného identifikátoru proběhne po odeslání a autorizaci registrace ztotožnění vůči ISZR. V případě, že automatické ztotožnění vůči ISZR neproběhne korektně, dojde k vyhodnocení registrace ze strany operátorů ISPOP. Po schválení registrace (automatizovaně i manuálně ze strany operátora jsou na e-mail uvedeny v registračním formuláři u Správce subjektu zaslány přístupové údaje do elektronického účtu ISPOP. Podmínkou pro zaslání přístupových údajů je správně uvedený e-mail.

V případě zjištění chybných údajů vedených o subjektu v ISPOP, které jsou převzaty ze základních registrů, je nutno tuto chybu řešit s příslušným editorem údaje vedeného v základních registrech. Operátor ISPOP nemůže provést změnu údaje.

Registraci provozovny lze provést pouze v elektronickém účtu ISPOP, lze registrovat dva typy provozoven, provozovnu IRZ, jejíž registraci schvaluje po ověření operátor a dále provozovnu ovzduší, jejíž registrace je automatická a její založení je okamžité. Výsledkem registrace provozovny je přidělené číslo provozovny v definovaném formátu.

Ze samotné existence registrace subjektu v ISPOP nevyplývá žádná povinnost (např. podávání hlášení za registrovaný subjekt), resp. ohlašovatel, který nesplňuje zákonné podmínky pro podání hlášení již dále ISPOP nevyužívá a na základě těchto okolností tak nemůže dojít k jakémukoli sankčnímu postihu registrovaného subjektu.

13.1.2 Vytvoření hlášení do ISPOP

Hlášení do ISPOP musí být zpracováno v souladu s platným datovým standardem, který pro ohlašování prostřednictvím ISPOP v souladu s § 7 zákona č. 25/2008 Sb. vyhláší MŽP. Datový standard, který je zveřejňován nejpozději 6 měsíců před termínem ohlašovací povinnosti, popisuje obsah, strukturu a logické kontroly elektronického dokumentu, který je validním hlášením do ISPOP pro příslušné ohlašovací období. Nevalidní dokumenty jsou systémem automaticky zamítnuty. Uživatel je o nezpracovatelnosti hlášení informován prostřednictvím notifikační zprávy.

V souladu se zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech, nejsou adresní údaje o subjektech (tzv. referenční údaje) v hlášeních vyžadovány v případě, že údaje o daném subjektu jsou uvedeny v příslušném základním registru. V případě, že údaje o subjektu nejsou vedeny v příslušném základním registru, musí ohlašovatel uvést identifikaci subjektu v plném rozsahu příslušné legislativy.

Hlášení do ISPOP lze vytvořit vlastními technickými prostředky nebo je možné použít elektronické formuláře, které jsou k dispozici registrovaným uživatelům v ISPOP. Jejich použití zaručuje dodržení datového standardu pro ohlašování do ISPOP.

13.1.3 Zmocnění pro podání hlášení nebo registrace do ISPOP (týká se externích subjektů zmocněných k zastupování subjektu)

Plná moc pro ohlašování do ISPOP musí být doložena ve validní elektronické podobě a prostřednictvím informačního systému ISPOP. Pokud plná moc existuje primárně v listinné podobě je povinností zmocněnce doložit do ISPOP elektronickou konverzi plné moci⁴.

Validní elektronický dokument plné moci se dokládá do ISPOP pouze prostřednictvím průvodce, který je k dispozici v elektronickém účtu zaregistrovaného subjektu (záložka „Správa zmocnění“ – „Přidání zmocnění“).

Elektronický průvodce pro doložení plné moci zajišťuje korektní vytvoření vazeb mezi zmocnitelem a zmocněncem v registru ISPOP včetně časového vymezení platnosti zmocnění.

Elektronické dokumenty plných mocí jsou kontrolovány operátory ISPOP. Pokud plná moc obsahuje nezbytné náležitosti, je schválena do 3 pracovních dnů. V případě zamítnutí zmocnění je zmocněnec informován notificační zprávou o problému zabraňujícím schválení a následnému podání hlášení za subjekt zmocnitele.

Po schválení dokumentu plné moci získá subjekt zmocněnce ve svém elektronickém účtu přístup k prostředkům elektronického účtu zmocnitele. Do jednoho elektronického účtu zmocněnce lze takto konsolidovat neomezený počet účtů zmocnitelů na základě neomezeného počtu plných mocí od různých zmocnitelů. Každá plná moc musí být konvertovaná zvlášť v samostatném dokumentu (souboru), jedna plná moc = jedna doložka konverze.

Popis postupu v ISPOP při zmocňování pro ohlašování je obsahem manuálu pro ohlašovatele.

13.1.4 Podání hlášení prostřednictvím systému ISPOP

Podání hlášení do ISPOP je možno učinit buď prostřednictvím webových služeb přímo z formuláře (webová služba kompatibilní IS) nebo zasláním elektronické podoby hlášení (.pdf,.xml) do datové schránky ISPOP. Každému dokumentu je při vstupu do systému přiděleno číslo dokumentu, které identifikuje jeho pořadí ve vstupní frontě do systému ke zpracování. Hlášení je považováno za podané až v okamžiku, kdy hlášení splňuje zákonné podmínky pro přijetí do ISPOP, tzn.:

- Hlášení je doručeno v elektronické podobě.
- Hlášení splňuje příslušný datový standard.
- U hlášení je řádně vyznačeno, zda se jedná o řádné či doplněné podání (obsahem doplněného podání musí být evidenční číslo řádného podání).
- Subjekt i provozovny (IRZ, ovzduší) jsou registrovány v systému ISPOP.

Poté je hlášení přiřazeno evidenční číslo.

Ohlašovatel je notifikován prostřednictvím e-mailové zprávy o stavu podání. Jestliže hlášení splňuje datovou strukturu a formát, jsou notifikace zasílány na e-mail uvedený v hlášení. V opačném případě, kdy hlášení nemůže být systémem zpracováno (není dodržen datový standard), jsou notifikace o nezpracovatelnosti hlášení zasílány uživateli, který byl přihlášen k tzv. webové službě pro odeslání hlášení. Tzn., že notifikace o nezpracovatelnosti hlášení je odeslána na e-mail uživatele, který je v danou chvíli odeslání přihlášen.

Je odpovědností ohlašovatele uvést a aktualizovat kontaktní údaje v účtu ISPOP. V opačném případě nemá provozovatel systému ISPOP povinnost informovat ohlašovatele o nepřijetí hlášení.

Odpovědností ohlašovatele je ujistit se, že hlášení bylo podáno. Úspěšné podání je učiněno v případě přidělení evidenčního čísla a provedení povinné autorizace. Hlášení je přiřazeno k subjektu ohlašovatele (evidováno v systému ISPOP) a ohlašovatel si jej může zobrazit ve svém účtu (záložka „Přehled doručených hlášení“).

⁴ V souladu s ustanovením § 4 odstavec 7 zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí

Přílohy, které jsou součástí podání, musí být přiloženy v rámci PDF formuláře nebo musí být součástí datové struktury, jiné přílohy nebudou do systému přijaty (tzn. jakékoliv další dokumenty, které budou přiloženy, např. do datové zprávy, nebudou systémem zpracovány). Další přílohy je nutno po dohodě s konkrétním ověřovatelem zasílat mimo systém ISPOP na místně příslušný úřad.

13.1.5 Autorizace podání

Autorizace podání je vyjádřením autorství k podání ve smyslu ustanovení § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Autorizované podání lze vyjádřit následujícími způsoby:

- podáním do datové schránky „ISPOP (Ministerstvo životního prostředí)“ (ID: 5eav8r4)⁵ z datové schránky subjektu ohlašovatele, který činí podání, či ze schránky zmocněnce, který je doložením plné moci oprávněn podávat hlášení za povinný subjekt zmocnitele,
- připojením zaručeného elektronického podpisu k dokumentu⁶. Elektronický podpis musí patřit osobě s podpisovým právem za subjekt ohlašovatele či zmocněnci, který je doložením plné moci oprávněn podávat hlášení za povinný subjekt zmocnitele. Elektronický podpis musí být technicky připojen přímo k elektronickému dokumentu, který je předmětem podání,
- doručením formuláře „Potvrzení údajů odeslaných elektronicky do ISPOP“ v listinné podobě do 5 dnů⁷ od zaslání hlášení do systému. Podpis na potvrzení musí patřit osobě s podpisovým právem za subjekt ohlašovatele.

Autorizací podepisující osoba potvrzuje, že všechny registrační údaje jsou pravdivé a úplné, a stvrzuje, že osoba uvedená v registračním formuláři je oprávněna k přístupu do systému k registrovanému subjektu či k podání hlášení.

13.1.6 Doplnění podání

V případě nutnosti opravy (doplnění) již realizovaného podání je povinností ohlašovatele vyznačit v záhlaví formuláře, že se jedná o doplněné podání (druhé a další) a uvést evidenční číslo řádného podání (první) přidělené systémem ISPOP. V případě opakovaného řádného podání hlášení za stejný předmět hlášení, který již byl do systému doručen, nebude takové druhé řádné podání systémem přijato. Předmět hlášení pro jednotlivé ohlašovací povinnosti je definován v následující tabulce:

Formulář	Ohlašovací jednotka	Předmět
F_VOD_38_4	Vodoprávní rozhodnutí	rok / Identifikace subjektu / Č.j. povolení / Rozlišení povr. a podz. vod
F_VOD_OV	Zdroj	rok / Identifikace subjektu/ Název zdroje / Obec zdroje / Rozlišení hlášení – přiznání
F_VOD_PV	Zdroj	rok / Identifikace subjektu/ Název zdroje / Obec zdroje / Rozlišení hlášení – přiznání
F_ODP_DO	Provozovna/Zařízení	rok / Identifikace subjektu/ IČZÚJ provozovny / Číslo provozovny / Datum změny
F_ODP_ZAR	Provozovna/Zařízení	rok / Identifikace subjektu/ IČZÚJ provozovny / Číslo provozovny / Datum změny
F_ODP_SKL	Provozovna/Zařízení	rok / Identifikace subjektu/ IČZÚJ provozovny / Číslo provozovny / Datum změny
F_ODP_PROD	Provozovna/Zařízení	rok / Identifikace subjektu/ IČZÚJ provozovny / Číslo provozovny
F_ODP_PROD_EL	Provozovna/Zařízení	rok / Identifikace subjektu/ IČZÚJ provozovny / Číslo provozovny
F_ODP_PROD_AV	Provozovna/Zařízení	rok / Identifikace subjektu/ IČZÚJ provozovny / Číslo provozovny
F_ODP_PCB	Zařízení	rok / Identifikace subjektu / Výrobní č. zařízení
F_ODPRZ_VOZ	Subjekt	rok / Identifikace subjektu
F_ODPRZ_ZPETODB	Subjekt	rok / Identifikace subjektu
F_ODPRZ_EL	Subjekt	rok / Identifikace subjektu
F_OBL_RV	Subjekt	rok / Identifikace subjektu
F_IRZ	Provozovna	rok / Identifikace subjektu / IČP
F_OVZ_RL	Subjekt	rok / Identifikace subjektu
F_OVZ_PO	Subjekt	rok / Identifikace subjektu
F_OVZ_SPOJ	Provozovna	rok / Identifikace subjektu / IČP

⁵ V souladu s ustanovením zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Pozor! Nezaměňovat s datovou schránkou „Ministerstvo životního prostředí“ (ID: 9gsaax4)!

⁶ V souladu s ustanovením zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.

⁷ V souladu s ustanovením § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Doplnění podání je možné realizovat pouze za předpokladu, že v systému již existuje řádné hlášení za stejný předmět hlášení, které má přiděleno evidenční číslo. Ve všech ostatních případech se vždy jedná o řádné podání.

14 Výkon státní správy v systému ISPOP

Ministerstvo životního prostředí	Zřizuje ISPOP; vyhláší datový standard; ověřuje hlášení v ISPOP.
CENIA	Provozuje ISPOP.
ČIŽP, KÚ, ORP	Ověřují hlášení v ISPOP.
CHMÚ, VÚV	Nahlíží na hlášení v rámci výkonu své působnosti.

Vzhledem k platnosti zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, nemají ohlašovatelé, jejichž údaje jsou vedeny v příslušném základním registru, povinnost uvádět do hlášení referenční údaje. Tyto údaje získává ISPOP ke každému hlášení, které je v souladu s vyhlášeným datovým standardem, ke dni přijetí hlášení do systému z registru ISPOP, který je každý den synchronizován se systémem základních registrů. Údaje o ohlašovateli, pokud je ohlašovatel veden v příslušném základním registru, tak jsou uvedeny v záznamu ve skladu hlášení, v případě, že ohlašovatel není veden v příslušném základním registru, je ohlašovatel povinen uvést identifikační údaje ve formuláři. Údaje o ohlašovateli získané ze základních registrů jsou uvedeny v přehledu hlášení a jsou poskytovány webovou službou. Tyto údaje nemají nadále status referenčních údajů dle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

15 Řízení bezpečnosti

Při řízení bezpečnosti se správce ISPOP řídí Bezpečnostní politikou MŽP a Směrnicí pro bezpečnostního správce ISPOP.

Veškerá komunikace s neveřejnou částí informačního systému ISPOP probíhá zabezpečeným (šifrovaným) způsobem pomocí protokolu HTTPS (SSL v3 tunel) a serverového certifikátu (systémový certifikát). Tento SSL tunel je terminován na load balanceru v přístupové bezpečnostní zóně. Použitý serverový certifikát je vydán důvěryhodnou certifikační autoritou (CA) – Thawte (VeriSign).

Veškeré požadavky jsou ukončeny v demilitarizované první zóně. K odbavení požadavků dochází na úrovni aplikačních serverů. Oddělená vrstva aplikačních serverů komunikuje s oddělenou databázovou vrstvou umístěnou v samostatné demilitarizované zóně.

16 Dostupnost systému

ISPOP je provozován nepřetržitě s výjimkou plánovaných a mimořádných odstávek.

– Plánované odstávky jsou odstávky spojené s nezbytnou údržbou a uprady systému a jsou v dostatečném předstihu zveřejňovány Provozovatelem na stránkách www.ispop.cz. *Údržba systému může být učiněna kdykoliv během provozu, nejvýše však jedenkrát v kalendářním týdnu. V době odstávky je snížena dostupnost systému, případně systém nemusí být dostupný vůbec.*

– Mimořádné odstávky jsou možná nečekaná omezení funkčnosti vlivem nenadálé události. Provozovatel informuje o těchto odstávkách bezprostředně po zjištění nenadálé události na stránkách www.ispop.cz a na www.cenia.cz

17 Kontakty

Správce:

Ministerstvo životního prostředí
Odbor informatiky a provozu
Vršovická 1442/65,
100 10 Praha 10

Provozovatel:

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
Vršovická 1442/65,
100 10 Praha 10

Informační zdroje:

Webový portál dostupný na adrese www.ispop.cz
Webové stránky zřizovatele systém Ministerstva životního prostředí www.mzp.cz
Webové stránky provozovatele systému CENIA www.cenia.cz

Provozní řád schválil:

Ing. Jana Vodičková

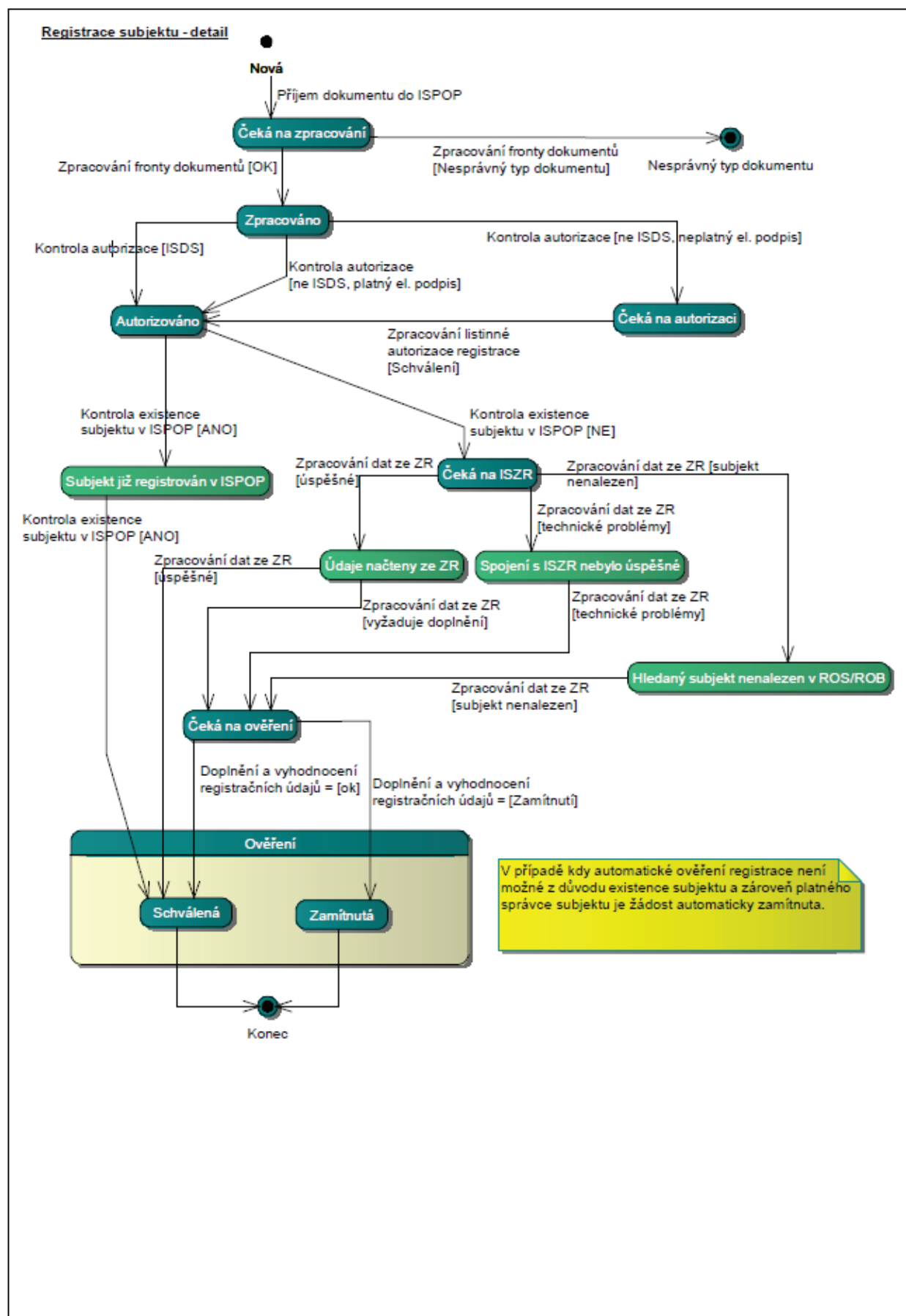
ředitelka odboru informatiky a provozu

Nabývá platnosti: 11. 3. 2013

Přílohy
Příloha č. 1 – Stavový model registrace

State Diagram - Stav registrace subjektu
ISPOP

Ministerstvo životního prostředí

SEZNAM INSPEKČÍ USKUTEČNĚNÝCH V POSLEDNÍM ROCE A TESTOVACÍ ZAŘÍZENÍ ZAŘAZENÁ DO NÁRODNÍHO PROGRAMU SLP

(aktualizováno 19.2.2013)

Testovací zařízení	Datum kontroly první/poslední	Stav shody	Druh kontroly	Rozsah činností	Poznámka
BIOPHARM Výzkumný ústav biofarmacie a veterinárních léčiv, a.s. Pohoří-Chotouň 90, 254 49 Jílové u Prahy	4.1994	ic	full	2, 6, 9 *)	S ¹⁾
	6.2011	ic	full	2, 6, 9 *)	S/A
BioTest, s.r.o. Pod Zámkem 279, 281 25 Konárovice	12.1999	ic	fac	2, 3, 8	S
	10.2001	pen	full	2, 3, 8	A ²⁾
	9.2012	ic	full	2, 3, 8	S/A
BIOVETA, a.s. Komenského 212, 683 23 Ivanovice na Hané	2.2005	nic	fac	2, 8, 9 *)	S
	12.2009	ic	full	2, 8, 9 *)	S
CEPHA, s.r.o. Komenského 19, 323 12 Plzeň	1.1998	ic	full	8, 9 *)	S
	11.2012	ic	re-i	8, 9 *)	S
Chemila, spol. s r.o. Blažkova 5, 695 01 Hodonín	4.2004	pen	fac	9 **)	A
	10.2012	ic	re.i	9 **)	A
EMPLA, spol. s r.o. Za Škodovkou 305, 503 11 Hradec Králové	11.2001	nic	fac	4	A
	2./3.2012	ic	full	4, 5	A
I2L Research Ltd. org. složka Na Zlaté stoce 1619 370 05 České Budějovice	11.2011	ic	full	9***)	A
	10.2012	ic	re-i	9***)	A
PHARMAKL, s.r.o. Slovenská 993/9 120 00 Praha 2	9.1995	ic	fac	8, 9 *)	S
	3.2012	ic	full	8, 9 *)	S

PRO.MED.CS Praha, a.s. Telčská 1, 140 00 Praha 4	1.1994	ic	fac	2, 8, 9 *)	S
	12.2010	ic	re-i	8, 9 *)	S
Quinta Analytica, s.r.o. Pražská 1486/18c 102 00 Praha 10	12.1997	ic	fac	8, 9 *)	S
	7.2012	ic	full	8, 9 *)	S
ÚJV Řež, a.s. (dříve Ústav jaderného výzkumu) Husinec-Řež, č.p. 130 250 68 Řež	8. – 9. 2. 2006	ic	fac	8, 9 *)	S
	10.2012	ic	full	8, 9 *)	S; změna názvu testovacího zařízení
Výzkumný ústav organických syntéz, a.s. 532 18 Pardubice-Rybitví	3./6.1994	ic	fac/sa	2, 3, 8	S
	9.2000	ic	full	1–5, 8	A
	11.2012	ic	full	1–6, 8	S/A

*) farmakokinetické studie, studie efektivity

**) mikrobiologické testování desinfekční účinnosti

***) testy účinnosti insekticidních, biocidních a repelentních přípravků

¹⁾ kontrolováno SUKL (Státní ústav pro kontrolu léčiv)

²⁾ kontrolováno ASLAB (Středisko pro posuzování způsobilosti laboratoří ASLAB, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, veřejná výzkumná instituce)

Vysvětlivky

Rozsah činností

- 1 Fyzikálně chemické testy
- 2 Testy toxicity
- 3 Mutagenita
- 4 Ekotoxická na vodních a suchozemských organizmech
- 5 Studie chování ve vodě, půdě a vzduchu, bioakumulace
- 6 Stanovení residuí
- 7 Studie vlivu na prostředí a přírodní ekosystém
- 8 Chemické testy (analytické a klinické chemie)
- 9 Ostatní studie (specifikujte)

Stav shody

ic splněno
 nic nesplněno
 pen nerozhodnuto
 rfp vyřazeno z programu

Druh kontroly

fac kontrola zařízení
 sa audit studie
 full kontrola zařízení včetně auditu studie
 re-i následná inspekce, kontrola odstranění nedostatků

METODICKÝ POKYN

SEKCE OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ke sjednocení postupu orgánů ochrany přírody při stanovení odchylného postupu dle § 5b odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, při prevenci závažných škod na rybářství působených kormoránem velkým (*Phalacrocorax carbo sinensis*) a za účelem ochrany volně žijících živočichů v souvislosti s predací tímto druhem

1 Úvodní ustanovení

Ministerstvo životního prostředí v úzké spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (dále „AOPK ČR“) připravilo tento metodický pokyn z důvodu potřeby sjednocení výkonu státní správy ve věci stanovení odchylného postupu dle § 5b odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále „ZOPK“), od zákazu uvedeného v § 5a odst. 1 písm. a) ZOPK, tedy od zákazu usmrcování (či odchyty) kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) při prevenci závažných škod na rybářství a za účelem ochrany (ostatních) volně žijících živočichů před dopady predace kormoránem velkým.

Kormorán velký je druhem, u kterého došlo v Evropě od konce 60. let 20. století k populační expanzi (bližší viz bod 3 tohoto metodického pokynu). Česká republika se stala významnou migrační cestou pro početná hejna kormoránů pocházejících ze severozápadní a částečně severovýchodní Evropy a současně došlo i k nárůstu zimujících kormoránů především na nezamrzajících vodních tocích na celém území České republiky. Dochází tak k enormnímu predančnímu tlaku na rybí společenstva zejména v období jarní a podzimní migrace a taktéž v zimním období, a to k tlaku jak na ryby v rybochovných zařízeních, tak na rybí společenstva ve vodních tocích (zvláště chráněné druhy ryb nevyjímaje). I přes tyto skutečnosti zůstává kormorán velký druhem, který je spolu se všemi druhy ptáků, vyskytujícími se na evropském území, takzvaně obecně chráněn podle čl. 5 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků (dříve uváděna pod číslem 79/409/EHS, dále „směrnice o ptácích“). Pro možnou obranu, popř. prevenci pomocí odstřelu s cílem předcházení vzniku závažných škod působených kormorány, ať již na rybách v rybochovných zařízeních (na rybnících apod.) nebo na rybách ve vodních tocích, je proto nutné postupovat způsobem, kterým byla transponována ustanovení výše uvedené směrnice, tedy **stanovením odchylného postupu podle § 5b odst. 1 ZOPK od zákazu uvedeného v § 5a odst. 1 písm. a) ZOPK**. Stanovení odchylného postupu ve vztahu k rybochovným zařízením a ve vztahu k vodním tokům (k ochraně volně žijících živočichů, především tedy ryb a jejich společenstev v tocích) má každé svá specifika a vyžaduje v určitých ohledech odlišný přístup. **Tento metodický pokyn tak tam, kde je to nezbytné, odlišuje informace potřebné k postupu v případě rybochovných zařízení a k postupu v případě vodních toků.**

2 Účel metodického pokynu

Tento metodický pokyn byl zpracován **za účelem sjednocení a zjednodušení postupu orgánů ochrany přírody (dále „OOP“) při stanovování odchylného postupu dle § 5b odst. 1 ZOPK od zákazu uvedeného v § 5a odst. 1 písm. a) ZOPK, tedy od zákazu volně žijící ptáky, konkrétně kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*), usmrcovat (či odchyťovat) jakýmkoli způsobem, a to při prevenci závažných škod na rybářství a za účelem ochrany (ostatních) volně žijících živočichů před dopady predace kormoránem velkým.** Metodický pokyn je vydáván v souvislosti s vyřazením kormorána velkého ze seznamu zvláště chráněných druhů živočichů a tedy s přechodem působnosti z krajských úřadů na obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Tyto OOP mají zkušenost s postupem podle § 5b ZOPK v jiných případech, metodický pokyn by jim tak měl přinést upřesnění a metodickou podporu pro postup specificky v případě kormorána velkého.

3 Určení metodického pokynu

Tento metodický pokyn je určen OOP, které jsou oprávněny postupem podle § 5b odst. 1 ZOPK stanovit odchylný postup od zákazu stanoveného v § 5a odst. 1 písm. a) ZOPK, tj. obcím s rozšířenou působností (podle § 77 odst. 1 písm. f) ZOPK), správám národních parků a chráněných krajinných oblastí (podle § 78 odst. 1 ZOPK) a újezdním úřadům vojenských újezdů (podle § 78a odst. 1 ZOPK).

4 Základní údaje o rozšíření kormorána velkého a o rozsahu škod v rybářství a dopadech na rybí společenstva

Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo sinensis*) patří mezi původní evropské ptačí druhy, první zmínky o tomto druhu jsou známy již z období Aristotela (Thompson 1910). V Čechách zaznamenal opakovaný výskyt kormoránů velkých už Balbín (1679) v okolí Litoměřic.

V současné době na území České republiky pravidelně protahuje a lokálně i hnízdí. Početnost kormoránů během roku kulminuje hned několikrát, a to v době podzimního průtahu (říjen a listopad), zimování (prosinec až únor) a jarního průtahu (březen) (Musil 2007), kdy přes území České republiky protahují tisíce jedinců (viz níže). V letních měsících se na území České republiky vyskytují převážně hnízdící jedinci, kteří žijí koloniálním způsobem a v našich podmínkách si staví hnízda na stromech. Hnízdni populace v České republice čítá pouze 350 párů – z hlediska škod tedy nepředstavuje závažný problém. Velikost hnízdni populace, zřejmě i v souvislosti s dosud povolovaným odstřelem (byť aplikovaným mimo hnízdni dobu), zůstává dlouhodobě prakticky beze změn na výše uvedené početnosti (viz tab. č. 1).

kraj	lokalita	2008	2009	2010	2011
Jihočeský kraj	Ženich	203	178	190	147
Jihomoravský kraj	Křivé jezero	85	61	40	3
	Mlýnský rybník	8	–	–	–
	Zámecký rybník	10	12	40	60
	Nové mlýny	7	21	29	33
Ústecký kraj	Odkalovací nádrž u Chomutova	15	28	29	22
Moravskoslezský kraj	PR Kotvice u Studénky	12	12	22	30
CELKEM		340	312	350	295

Tabulka č. 1: Počty hnízdících párů kormorána velkého v České republice v letech 2008–2011 (Musil et al. 2009, 2010, 2011, Musil in verb 2011, 2012).

Během dne se kormoráni drží jednotlivě i v hejnech, ale v noci spávají na stromech na společných nocovištích, ze kterých se každý den vydávají za potravou (nejčastěji do 20 km; Carss et al. 2002). Kormorán velký je téměř výhradně rybožravý pták, převážně se živí rybami o průměrné velikosti 20–25 cm v závislosti na jejich tělesných proporcích (Adámek 2003, Adámek a Kortan 2002). Kormorán velký je potravním oportunistou (Cramp a Simmons 1997), loví tedy potravu, která je dostupná a pokud hustota ryb poklesne pod určitou mez, tak lokalitu opouští. Současně jde o druh, který v přírodě v současné době nemá přirozeného predátora a stojí tedy na vrcholu potravního řetězce.

Od konce 60. let 20. století dochází v Evropě k expanzi tohoto druhu. Mezi faktory umožňující toto šíření se nejčastěji řadí zvýšení úživnosti vnitrozemských a litorálních vod (zvýšení intenzity produkce akvakultury apod.), legislativní ochrana tohoto druhu na území většiny států Evropy, omezení používání pesticidů a v neposlední řadě i změna klimatických podmínek a charakteristik toků (nezamrzání řek – vliv přehradních nádrží, lidských sídel, regulace a další negativní zásahy do koryt toků apod.). Česká republika je významnou migrační cestou pro ptáky ze severozápadní, ale částečně i severovýchodní Evropy (Cepák et al. 2008). Ochrana severských hnízdišť spolu se změnami v rybochovném hospodaření v Čechách vedla ke zvýšení nejdříve počtu transmigrantů lovících ryby na stále intenzivněji využívaných rybochovných nádržích. V posledních letech došlo současně k nárůstu zimujících kormoránů, kteří vyhledávají především nezamrzající řeky prakticky po celém území (Musil a Martincová 2004). Podle výsledků mezinárodního sčítání vodních ptáků dosahuje početnost kormorána v České republice v zimních měsících 10 000 – 15 000 jedinců (Musilová et al. 2009). Tento údaj vyjadřuje početnost zjištěnou jednorázovým sčítáním, z hlediska vlivu na rybí společenstva a výši škod je však zásadní celková kumulativní početnost za období tahu a zimování. Zároveň je zřejmé, že počty zimujících ptáků meziročně stoupají, a když zamrznou stojaté vodní plochy, dochází k zvýšení predančního tlaku na nezamrzlých vodních tocích (Musil a Martincová 2004). Zvýšený predanční tlak kormoránů v době, kdy nezamrzlé vodní toky jsou jejich jediným možným lovištěm, se může v případě, že tyto podmínky nastanou po delší období, projevit negativně na rybích společenstvech a vést k jejich devastaci. Udává se, že jeden jedinec denně spotřebuje okolo 400 g ryb (Šťastný et al. 2006) a další množství ryb bývá během lovu napadeno, stresováno a zraněno, přičemž část zraněných ryb poté v důsledku sekundární infekce hyne. Kromě toho je kormorán přenašečem řady významných parazitů ryb a jiných živočichů.

Na základě vyčíslení náhrad škod na rybách poskytovaných dle zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů, po dobu,

kdy byl kormorán velký zařazen mezi zvláště chráněné druhy živočichů, lze dovozovat ekonomický rozsah škod na rybářství, resp. rybochovných zařízeních (viz tab. č. 2). Vzhledem ke skutečnosti, že žádost o náhradu uplatňovala pouze část subjektů, jsou souhrnné škody na rybách v rybochovných zařízeních vyšší.

Rok	Částka (v Kč)
2000	0
2001	1 834 018,80
2002	3 350 849,80
2003	9 255 137,70
2004	16 043 782,14
2005	21 326 910,00
2006	23 629 325,53
2007	26 486 395,89
2008	35 960 884,36
2009	38 308 109,67
2010	40 988 709,31
2011	40 653 449,00

Tab. č. 2: Výše náhrad škod způsobených kormoránem velkým

Z hlediska povolení odchylného postupu v rámci správního řízení je však nutné posuzovat pravděpodobnost a závažnost vzniku škody ve vazbě na majetek konkrétního žadatele, resp. náklady konkrétního uživatele rybářského revíru (viz dále kap. 5.4.1.2). Dopady na jednotlivé provozovatele se liší nejvíce v závislosti na lokalizaci rybochovných zařízení ve vztahu k oblastem, kde dochází k nejvyšší koncentraci protahujících a zimujících kormoránů, v závislosti na druhu obsádky, meziročně v závislosti na délce trvání ledové pokrývky na rybnících a na dalších faktorech. V případě dlouhodobější přítomnosti kormoránů na rybochovném zařízení (více než týden) může v závislosti na podmínkách a druhu obsádky docházet ke vzniku závažných škod i při nízké početnosti hejn (pod 10 jedinců). V podmínkách České republiky je s ohledem na akční rádius tažných hejn kormoránů riziko vzniku škody na většině rybochovných zařízení a téměř na všech tocích s parametry umožňujícími kormoránům lov ryb.

Kormorán je velmi přizpůsobivý druh a cíleně využívá člověkem pozmeněné vodní plochy, zatímco rybí společenstva jsou naopak v takovém prostředí silně znevýhodněna (upravené vodní toky, změna hydrologického režimu vodních toků, tepelné znečištění atd.). Přestože je třeba brát v úvahu, že kormoráni nejsou zdaleka jedinou příčinou klesajícího trendu rybích obsádek ve vodních tocích (Čech a Hladík 2005), je patrné, že predací tlak kormoránů může mít za určitých okolností negativní dopad na společenstva, ve kterých se vyskytují typické druhy ryb pro jednotlivá rybí pásma, a současně negativní dopad na zvláště chráněné druhy ryb, případně i na organismy vázané na ryby jakožto hlavní zdroj potravy. Zimující tažné populace kormoránů jsou schopny ulovit a zkonzumovat podstatnou část rybí populace v toku, včetně původního cenného společenstva reofilních druhů ryb. Zvláště negativně působí kormoráni na pstruhových tocích, kde se vyskytují krátkověké druhy původních ryb, jako je lipan podhorní a pstruh obecný. Predací kormorána v tocích lipanového a pstruhového pásma dojde k vymizení preferovaných velikostí lovených ryb (10 – 40 cm) (Kohl 2004) a značně ovlivní (naruší) strukturu této rybí populace. Populace lipana a pstruha pak není schopna přirozené reprodukce ani ji nejde uměle rozmnožovat, neboť v tocích není dostatek generačních ryb potřebných k získávání pohlavních produktů (jikry, mlíčí). V podmínkách České republiky jsou rybí společenstva ve vodních tocích ovlivňována každoročním vysazováním odchovaných násad mnoha druhů ryb, udává se však, že z celkových 65 druhů ryb vyskytujících se v našich tekoucích vodách přibližně 48 % druhů není předmětem vysazování, pravidelně a často je pak vysazováno 33,8 % druhů (Jurajda et al. 2010). Kromě rybářsky neobhospodařovaných druhů je zároveň převážná většina druhů ryb uměle vysazovaných schopna se v přírodním prostředí dále rozmnožovat. Např. v oblasti soutoku Moravy a Dyje byla potvrzena přirozená reprodukce u 27 druhů z celkových 44 (Valová et al. 2006), na dolním toku české části Labe byla potvrzena přirozená reprodukce u 16 druhů (13 původních) z celkových 21 (Gaumert et al. 2008). Analýzou potravní složky kormoránů na horním toku Vltavy pod Vyším Brodem bylo navíc zjištěno, že kormoráni zdaleka nepreferují rybářsky cenné druhy ryb, resp. konzumují nejpočetněji zastoupené druhy ryb odpovídající velikosti – významnou složkou potravy jsou tedy i doprovodné druhy ryb (např. plotice obecná, jelec tloušť, okoun říční, ouklej obecná; Čech

a Hladík 2005). Podobné závěry vyplynuly ze studie na zimovišti kormoránů v Praze (ježdík obecný, plotice obecná, hrouzek obecný, jelec tloušť a jelec proudník; Andreska et al. 2007). Ze zvláště chráněných druhů byla v potravní složce ve studii Čecha a Hladíka (2005) zaznamenána vranka obecná.

5 Postup řízení o povolení (stanovení) odchylného postupu dle § 5b odst. 1 ZOPK

5.1 Legislativní rámec

Kormorán velký je spolu se všemi druhy ptáků, vyskytujícími se na evropském území, obecně chráněn podle § 5a ZOPK, který je transpozicí čl. 5 směrnice o ptácích. Ustanovením § 5a odst. 1 ZOPK je mj. stanoven zákaz úmyslně volně žijící ptáky usmrcovat nebo odchyťovat jakýmkoli způsobem (s výjimkou lovných druhů stanovených dle zákona o myslivosti, resp. v návaznosti na přílohu II směrnice o ptácích a § 5a odst. 4 ZOPK vyhláškou č. 166/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Od zákazů je možné se odchýlit postupem stanoveným § 5b ZOPK, a to v případech, resp. z důvodů uvedených v odst. 1 tohoto ustanovení a za předpokladu, že neexistuje jiné uspokojivé řešení. Mezi důvody, pro něž je možné odchylný postup povolit (stanovit), patří prevence závažných škod na rybářství a také zájem ochrany (jiných) volně žijících živočichů. Ustanovení § 5b odst. 3 ZOPK dále specifikuje požadavky na obsah rozhodnutí a § 5b odst. 5 ZOPK stanoví povinnost zpětného hlášení o naplňování odchylného postupu (v návaznosti na reportingovou povinnost ČR).

Řízení o povolení odchylného postupu je návrhové a je zahájeno dnem doručení žádosti místně příslušnému OOP. OOP vede správní řízení pouze v rozsahu podané žádosti. Žadatel by měl proto ve své žádosti uvést konkrétní údaje jako např. konkrétní důvod dle § 5b odst. 1 ZOPK (viz dále).

Pro úplnost je nutné uvést, že s ohledem na stav celoevropské populace kormorána velkého by použití neletálních metod (různé formy plašení) u tažných a zimujících jedinců nemělo vést k vyrušování, které by bylo významné z hlediska cílů směrnice o ptácích, tedy porušení zákazu dle § 5a odst. 1 písm. d) ZOPK. Plašení tažných a zimujících jedinců kormorána velkého tak nevyžadují stanovení odchylného postupu podle § 5b ZOPK. Odlišná situace je v případě hnízdních kolonií, kde by výraznější vyrušování během období rozmnožování mohlo celkový stav druhu (zejména z hlediska jeho distribuce v rámci areálu) a tedy cíle směrnice již ovlivnit. Vyrušování během období rozmnožování je navíc zakázáno i podle § 9 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (kormorán velký je zařazen podle § 2 písm. c) zákona o myslivosti mezi tzv. nelovnou zvěř). Plašení kormoránů taktéž může vést k vyrušování jiných druhů ptáků, které v závislosti na stavu jejich populace může představovat vyrušování významné z hlediska cílů směrnice o ptácích. Je-li takové plašení nezbytné, je nutné tyto případy řešit individuálně formou odchylného postupu pro dotčené druhy.

5.2 Žádost o povolení odchylného postupu

Návrh na zahájení řízení, který adresuje žadatel správnímu orgánu, musí obsahovat náležitosti vyplývající z § 37 a § 45 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“)

Z žádosti musí být patrné, kdo podání činí, které věci se týká a co se navrhuje. Nejedná se přitom pouze o obecné náležitosti, ale s ohledem na formulaci zákazů stanovených § 5a odst. 1 ZOPK i důvodů pro povolení podle § 5b odst. 1 ZOPK, případně požadavků na obsah rozhodnutí dle § 5b odst. 3 ZOPK je nezbytné, aby z podání bylo zřejmé, z jakých důvodů je podáváno, jak jsou dle žadatele naplněny zákonné podmínky pro povolení odchylného postupu (tedy především proč v daném případě dle žadatele neexistuje jiné řešení, případně zda jiné řešení zkoušel aplikovat), jaká intenzita zásahu je požadována (předpokládané počty jedinců, jež by měli být odloveni pro zajištění prevence škody či snížení dopadů na volně žijící živočichy) a další upřesnění nezbytné pro formulaci obsahu rozhodnutí dle § 5b odst. 3 ZOPK (tedy zejména specifikaci místa, návrh termínu a způsobu provedení). Jedná se o řízení dispoziční a je v zájmu žadatele, aby předložil veškeré podklady, kterými prokáže splnění zákonných podmínek pro povolení odchylného postupu dle § 5b odst. 1 ZOPK a upřesnil rozsah řízení. Žadatel tak činí i v rámci součinnosti poskytované OOP při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí dle § 50 odst. 2 správního řádu. V žádosti žadatel uvede zejména:

- specifikaci druhu, případně počtu jedinců, pro které požaduje povolení výjimky (ve vazbě na § 5b odst. 3 ZOPK),
- zdůvodnění a popis svého požadavku ve vztahu k § 5b odst. 1 ZOPK (uvedení důvodu pro povolení odchylného postupu, tj. zda se žádá z důvodu prevence závažných škod v rybářství nebo za účelem ochrany volně žijících živočichů a uvedení, zda a jak je dle žadatele daný důvod v konkrétním případě naplněn),
- místní specifikaci požadavku,
- časovou rozvahu svého záměru,
- navrhovaný postup (metoda) – upřesnění předpokládaného způsobu naplňování výjimky
- podle potřeby doplnění dalších dokumentů a materiálů. Žadatel má právo doplňovat důkazy ve prospěch své

žádosti, které vedou k hodnocení žádosti. Takovými materiály mohou být s ohledem na důvod žádosti údaje o druhové a věkové skladbě rybí obsádky či celkovém plánu hospodaření, míře škod vzniklých v minulosti, míře běžných provozních ztrát, v rybářských revírech údaje o zarybňovacím plánu, složení rybího společenstva ve vodním toku, počty zimujících kormoránů, marně vynaložené náklady na opětovné zarybnění vodního toku, což může dokládat závažnost škody na rybářství i v případě revírů apod.

5.3 Podklady

OOP opatřuje a následně šetří podklady pro vydání rozhodnutí, a to zejména s ohledem na zdůvodnění žádosti.

OOP posuzuje oprávněnost žádosti a v rámci toho zejména vyhodnocuje, zda jsou naplněny podmínky pro povolení odchylného postupu dle § 5b odst. 1 ZOPK, mimo jiné tedy i to, zda hrozí vznik závažné škody na rybářství a potřeba její prevence nebo potřeba ochrany volně žijících živočichů. Škoda, ať již na rybářství nebo na volně žijících živočiších, vzniká zpravidla v důsledku kumulativního vlivu predace po celou zimní sezónu nebo po celé jarní či podzimní období tahu a aktuální početnost může mít maximálně indikativní povahu. Z toho důvodu je důležité sledovat početnosti kormoránů velkých i v předchozích sezónách. Jelikož jde o mobilní druh (v době zimování s neteritoriálním chováním), jehož přítomnost na lokalitě je ovlivněna klimatickými podmínkami a potravní nabídkou, dochází k přeletům a nepravidelným fluktuacím mezi jednotlivými lokalitami. Proto OOP vždy pracuje s relativní početností.

Při vyhodnocování trendů početnosti zimujících populací kormoránů velkých doporučujeme vycházet z údajů zimního sčítání vodních ptáků (viz tabulka č. 3 a také příloha č. 1 – Musil et al. 2009, 2011, Musilová et al. 2009, 2010, 2011). Současně je vhodné, aby se OOP obrátil na příslušné krajské středisko AOPK ČR, místní ornitology a jiné odborníky na danou problematiku za účelem zjištění informací o početnosti na lokální úrovni. Podkladem rovněž mohou být myslivecké statistiky a samozřejmě údaje, které je schopen dodat žadatel v rámci součinnosti nebo předkládání důkazů (vlastní sledování, fotodokumentace aj.). V každém případě je důležité vycházet z údajů, při jejichž sběru byla použita vhodná metodika sčítání, při které nedochází k opětovnému započítávání přelétajících jedinců.

rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Karlovarský kraj	159	188	194	134	248	170	318	129
Plzeňský kraj	232	251	974	536	889	472	1235	960
Ústecký kraj	1531	1493	1131	1201	1252	1669	1154	769
Liberecký kraj	187	0	22	12	17	18	92	116
Praha	759	838	750	562	445	1681	1005	597
Středočeský kraj	1656	2300	2592	2553	2400	1387	2322	2003
Jihočeský kraj	227	263	157	150	493	612	396	326
Královéhradecký kraj	129	18	192	43	221	124	263	417
Pardubický kraj	32	161	152	516	278	272	49	273
Jihomoravský kraj	903	1431	1192	1976	3586	1690	2860	604
Vysočina	60	8	150	27	19	122	10	65
Zlínský kraj	691	66	271	180	309	148	715	752
Olomoucký kraj	389	285	1473	174	1689	1160	1025	284
Moravskoslezský kraj	293	1450	123	735	936	267	477	505
CELKEM	7248	8752	9373	8799	12782	9792	11921	7800

Tabulka č. 3: Počty zimujících kormoránů zaznamenané v lednu v jednotlivých krajích ČR (údaje z mezinárodního sčítání vodních ptáků v ČR z let 2004–2011). Kormoráni mezi jednotlivými kraji/regiony České republiky spíše přelétají, přičemž dochází k nepravidelným fluktuacím.

Pozn. 1: Zimní mezinárodní sčítání vodních ptáků probíhá pouze dva dny v lednu. Získané údaje tedy vyjadřují početnost zjištěnou jednorázovým sčítáním a s ohledem na termín sčítání indikují především stav v době zámrazu rybníků (údaje jsou tak využitelné především v případě vodních toků). Zjištěné údaje mají význam z hlediska sledování trendů na úrovni ČR, případně jednotlivých krajů, z hlediska vlivu na rybí společenstva a výši škod je však zásadní celková kumulativní početnost za období tahu a zimování.

Zimní mezinárodní sčítání poskytuje jedinou informaci, kterou lze jako podklad využít pro celé území ČR. V rámci řízení o povolení odchylného postupu je nicméně třeba doplnit tyto informace údaji získanými na lokální úrovni, popř. v časovém úseku pokrývajícím taktéž období migrace.

Pozn. 2: Uvedené údaje byly shromážděny v rámci grantu VaV MŽP ČR SP/2d3/109/07 „Dlouhodobé změny početnosti a distribuce vodních ptáků v České republice ve vztahu ke změnám klimatu a životního prostředí“.

Při opatřování podkladů je doporučeno vzít v potaz základní údaje o biologii kormorána velkého, publikované v odborné literatuře (viz seznam literatury), některé údaje jsou rovněž zmíněny v kapitole 4. tohoto metodického pokynu „Základní údaje o rozšíření kormorána velkého a o rozsahu škod v rybářství a dopadech na rybí společenstva“. Ke zvážení rizika vzniku závažné škody v rybářství nebo na zájmu ochrany jiných živočichů a společenstev jde zejména o údaje o druhu a množství přijímané potravy, etologii, prostorové distribuci, výskytu chráněných druhů ryb v jednotlivých lokalitách apod.

Dalšími podklady pro posouzení žádosti jsou údaje o složení rybí obsádky, plány hospodaření, zarybňovací plány a evidence o dosaženém hospodářském výsledku. Tyto údaje si OOP v rámci součinnosti úřadů vyžádá od orgánu státní správy rybářství nebo mohou být poskytnuty žadatelem. Orgán státní správy rybářství při stanovení způsobu hospodaření v rybářském revíru zohledňuje ekologický charakter rybářského revíru a dosaďadní skladbu rybí obsádky dle § 7 vyhlášky č. 197/2004 Sb. Zároveň vede evidenci o hospodaření a dosažení hospodářského výsledku v rybářském revíru (viz příloha č. 5 vyhlášky č. 197/2004 Sb.).

Vlastní-li žadatel údaje ze zkušebních odlovů či jiných studií o druhovém složení dotčeného vodního toku, je vhodné, aby je poskytl OOP jako upřesňující materiály. Cenné údaje lze získat z publikace Hanel L., Lusk S.: *Ryby a mihule České republiky. Rozšíření a ochrana. ČSOP Vlašim, 2005*. V případě evropsky významných druhů ryb a mihulí je možné použít taktéž data o rozšíření jednotlivých druhů z internetových stránek www.biomonitoring.cz, a v případě zvláště chráněných, případně i dalších druhů ryb také z Nálezové databáze AOPK ČR.

Je-li žádost zdůvodněna v zájmu předcházení závažných škod v rybářství, pro posouzení jsou potřebné i údaje dokládající rozsah možné škody ve vztahu k celkovým výsledkům daného hospodářského subjektu (srovnání, zda hrozí škoda srovnatelná s běžnými provozními ztrátami nebo vyšší) a v případě rybářských revírů případně dokládající míru marně vynaloženého úsilí a nákladů na dodatečné zarybňování vodního toku. Tyto údaje je možné získat pouze od žadatele.

5.4 Správní úvaha

Odchylný postup od zákazů uvedených v § 5a odst. 1 ZOPK lze povolit (stanovit) za splnění následujících kumulativních podmínek uvedených v § 5b odst. 1 ZOPK:

- odchylný postup lze podle § 5b odst. 1 ZOPK mj. **povolit při prevenci závažných škod v rybářství nebo za účelem ochrany volně žijících živočichů** – blíže viz bod 5.4.1 tohoto metodického pokynu;
- a zároveň v případě, že **neexistuje jiné uspokojivé řešení** – blíže viz bod 5.4.2 tohoto metodického pokynu;

Pozn.: S ohledem na účel metodického pokynu zde nejsou uvedeny další důvody pro povolení, jako např. pro účely výzkumu a vzdělávání – pro tyto účely platí principy a postupy uvedené v tomto metodickém pokynu obdobně, nicméně podklady a odůvodnění bude mít samozřejmě odlišný charakter.

5.4.1 Hodnocení důvodů pro povolení odchylného postupu

V obou případech, tedy v případě prevence škod i zájmu ochrany (ostatních) živočichů, při hodnocení důkazů OOP zohlední míru (či riziko) predančního tlaku kormorána velkého na rybí obsádku rybochovného zařízení, resp. ichtyofaunu dotčeného úseku vodního toku (dospělý jedinec spotřebuje cca 400 g ryb za den; Šťastný et al. 2006). Údaje o aktuální početnosti je nutné považovat za indikativní (viz výše), a to i v případě informací o početnosti kormorána velkého z mezinárodního sčítání vodních ptáků (viz tabulka č. 3) a o distribuci populací v krajině (viz příloha č. 1 – Musilová et al. 2009), která se mění mezi lety v závislosti na klimatických podmínkách a s ohledem na termín sčítání indikuje především stav v době zámru rybníků (údaje jsou tak využitelné především v případě vodních toků). Z těchto důvodů je proto vhodné kombinovat informace o početnosti z více zdrojů jako jsou např. ornitologické studie zadané OOP, vlastní terénní šetření, myslivecké statistiky, dokumentace vedená žadatelem apod.

V případě rybochovných zařízení ovlivňuje významnost a rozsah hrozící škody skladba rybí obsádky. U vodních toků OOP dále bere v potaz morfologii toků (v rozsahu dle žádosti). Vzhledem k lovecké strategii

kormorána velkého, kterou je potápění se za kořistí, nejsou jeho přítomností příliš ohroženy mělké úseky toků (toky s přibližnou hloubkou méně než 20 cm, bez hlubších úseků, tůní apod.). Zároveň OOP hodnotí úpravy toků, protože přírodě blízké toky většinou poskytují pro rybí společenstva dostatek úkrytů. Nejvyšší predací tlak je vyvíjen na místa v tocích, která nezamrzají, a kde se v zimních měsících shromažďují ryby (okolí jezů, výpustí z údolních nádrží, malých vodních elektráren, vyústění elektrárenských kanálů, čističek odpadních vod, drénů apod.) a v úsecích s technicky upraveným korytem, v nichž jsou rybí společenstva více zranitelná právě z důvodu nedostatku přirozených úkrytů.

5.4.1.1 Povolování odchylného postupu v zájmu ochrany volně žijících živočichů

Při úvaze, zda organismy ve vodních tocích jsou volně žijícími živočichy, se vychází z § 3 odst. 1 písm. d) ZOPK (volně žijícím živočichem je jedinec živočišného druhu, jehož populace se udržují v přírodě samovolně, a to včetně jedince odchovaného v lidské péči vypuštěného v souladu s právními předpisy do přírody). Jsou jimi tedy přirozeně se rozmnožující ryby ve vodních tocích.

OOP při posuzování podkladů bere v úvahu složení rybího společenstva, zda se jedná svým složením a densitou o přírodě blízké rybí společenstvo a jestli by se bylo schopno samovolně udržet v přírodních podmínkách. Vycházet při tom může z údajů o zarybnění poskytnutých žadatelem nebo orgánem státní správy rybářství, z ichtyologických průzkumů apod. (viz kap. 5.3). Z hlediska ochrany přírody je třeba vnímat jako zásadní ochranu takových rybích společenstev, v nichž se vyskytují typické druhy ryb pro jednotlivá rybí pásma, která jsou součástí ekosystému vodního toku bez záměrné činnosti člověka, dále úseků vodních toků, kde se hospodaří extenzivním způsobem a zásahy do rybích společenstev jsou minimální, a také úseků, které jsou svým charakterem přírodě blízké. Dalším zájmem ochrany přírody je ochrana těch částí vodních toků, kde predace kormoránů může nepříznivě ovlivnit stav předmětu ochrany maloplošných zvláště chráněných území nebo evropsky významných lokalit. Stejně tak je důležité zajistit ochranu toků tam, kde se nacházejí zvláště chráněné druhy ryb, u nichž by mohlo zvýšeným predacím tlakem kormorána velkého dojít k výrazným ztrátám. Výše uvedená hlediska je nutné při hodnocení důkazů vzájemně kombinovat a porovnávat. Další a odlišná hlediska jsou pak u vodních toků/revírů posuzována v případě povolení z důvodu prevence škod v rybářství (viz dále).

Na základě zjištěných skutečností OOP vyhodnotí, zda je naplněn důvod pro povolení odchylného postupu z důvodu ochrany (ostatních) volně žijících živočichů.

5.4.1.2 Povolování odchylného postupu v zájmu prevence závažných škod v rybářství

Škodu v rybářství je možné vnímat ve dvou úrovních, a to jako škodu v rybníkářství či akvakultuře a škodu ve volných vodách. Majetková škoda na rybách vzniká pouze při hospodaření v oblasti rybníkářství, ale škodou v rybářství ve volných vodách (na vodních tocích) není myšlena škoda na rybách, resp. na majetku. Škodou zde mohou být náklady, které poškozený ze svého majetku vynaložil zbytečně, aniž se s nimi dostavil očekávaný výsledek, či které musel použít na reparaci stavu vyvolaného škodnou událostí (marně vynaložené náklady). Takovými zbytečnými náklady mohou být např. výdaje, které subjekt rybářského práva vynaložil ze svých prostředků na doplnění stavu ryb (zarybnění) ve vodních tocích, v nichž vykonával rybářské právo, přestože mu k rybám samotným nesvědčilo vlastnické právo. Tato úvaha vychází ze tří rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25 Cdo 540/2003, 25 Cdo 3206/2007 a 25 Cdo 3961/2009, která uvádějí, že vlastnické právo k rybám v tekoucích vodách (na rozdíl od ryb v rybnících) není možné, protože neulovené ryby ve vodních tocích se považují za „věc ničí“ (*res nullius*). Ztráta dosud neulovených ryb žijících ve vodních tocích v důsledku predace tudíž nemůže představovat snížení majetkového stavu (škoda) oprávněného subjektu rybářského práva, neboť ten ryby k okamžiku jejich ztráty nevlastnil, protože vlastnické právo k uloveným rybám a vodním živočichům vzniká až jejich ulovením (§ 2 písm. f) zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství). V rozsudku sp. zn. 25 Cdo 540/2003 je konstatováno, že majetková újma není rovna pouze skutečné škodě, ale její součástí je také ušlý zisk oprávněného subjektu rybářského práva, tedy očekávaný majetkový prospěch, kterého by tento subjekt ulovením ryb dosáhl, pokud by nebyly dříve zkonsumovány (v judikovaném případě) vydrou. Výši ušlého zisku soud vyčíslil tak, že od předpokládané hodnoty nalovených ryb odečetl náklady, které by při normálním běhu věcí musely být na tento lov vynaloženy. Není však příliš zřejmé, z čeho by měla být odvozována předpokládaná hodnota nalovených ryb. Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3206/2007 a 25 Cdo 3961/2009 uvádí, že za skutečnou škodu mohou být považovány též „náklady, které poškozený ze svého majetku vynaložil zbytečně (např. aniž se dostavil s nimi očekávaný výsledek)“, tedy podle Nejvyššího soudu také „výdaje, které subjekt rybářského práva vynaložil ze svých prostředků na doplnění stavu ryb (zarybnění) ve vodních tocích, k nimž vykonával rybářské právo, byť mu k rybám samotným nesvědčilo vlastnické právo“. Nejedná se tudíž o škodu „na rybách“, ale obecně o škodu, která vznikla subjektu rybářského práva na jeho majetku (jehož součástí samotné neulovené ryby ovšem rozhodně nejsou).¹

¹ Pro úplnost je třeba dodat, že všechny tři zmiňované rozsudky vycházely z právního stavu před vydá-

Při povolování odchylného postupu z důvodu prevence závažných škod v rybářství v případě rybochovných zařízení (a z větší části i v případě škod v rybářství v případě vodních toků) je vhodné vycházet z následujících obecných tezí převzatých (upravených a okomentovaných) z návrhu doporučení Evropské komise „*Great Cormorant: Derogations under the article 9 of the Birds Directive*“:

- závažná škoda je relativním pojmem a musí být posuzována ve vztahu ke konkrétním podmínkám v daném místě (oblasti);
- povolení odchylného postupu je možné z důvodu prevence závažné škody a proto nejde jen o odpověď na již způsobenou škodu, ale také na pravděpodobnost, že se to (nově či opět) stane v důsledku absence akce;
- odchylný postup může být uplatněn jen tam, kde ke škodě dochází nebo kde hrozí (tj. v případě predace obsádek resp. na produkčních zařízeních, v období, kdy je riziko predace ryb, tedy v době, kdy nedochází k zámrzu hladiny apod.);
- z hlediska závažnosti nutné brát v úvahu pravděpodobnost vzniku škody (nejedná-li se o případy již existujících škod – zkušenost z minulosti a v obdobných případech je však relevantní) a rozsah vzniklé či hrozící škody;
- závažná škoda je v případě produkčního rybářství vztahována k ekonomickým dopadům na podnikání (hospodaření) rybářského subjektu a pojem škody na rybářství tedy v tomto případě úzce souvisí s ekonomickým výsledkem (v případě rybářských revírů pak s ekonomickými dopady souvisejícími s marně vynaloženými náklady na zarybnění – viz dále);
- závažná škoda v rybářství tedy vede nebo by mohla vést v případě produkčních rybochovných zařízení k přímým či nepřímým ekonomickým ztrátám nebo ke ztrátě hodnoty majetku, případně ke ztrátě produkce (tj. závažnou škodu představují ztráty zisku, zvýšené výdaje nebo ztráty příjmů či snížení hodnoty majetku);
- škoda na majetku (v tomto případě tedy na nasazených rybách) by měla být zřejmá – v případě zdůvodnění žádosti o povolení odchylného postupu již v minulosti vzniklými škodami by tedy mělo být prokazatelné, že vznikly působením kormorána (měl by např. existovat záznam o přítomnosti určitého počtu kormoránů, z něhož lze dovodit množství zkonzumovaných ryb atp.) a v žádosti čistě z důvodu prevence závažných škod, tedy v případě rizika vzniku škod, by mělo být zřejmé, že její vznik skutečně hrozí (tj. existuje určitá míra pravděpodobnosti vzniku závažné škody, nejen náhodná možnost); škoda na majetku musí být zároveň považována za závažnou (v tomto ohledu Evropský soudní dvůr v rozsudku č. 247/85 uvádí, že cílem odchylného postupu není prevence ve vztahu k „malé škodě“);
- závažná škoda by neměla souviset či být ovlivněna ztrátami v rámci běžného podnikatelského rizika, resp. provozními a jinými ztrátami (tyto jiné ztráty je tedy nutné odlišit, resp. stanovit, jaká je jejich míra a co ji již přesahuje).

Uvedený návrh doporučení Evropské komise blíží specifikaci, jak vyhodnocovat závažnost škody, neobsahuje. Z hlediska pravděpodobnosti vzniku škody však již bylo výše konstatováno (viz kap. 4), že v podmínkách České republiky je s ohledem na akční rádius tažných hejn kormoránů riziko vzniku škody ve všech rybníkatých oblastech a téměř na všech tocích s parametry umožňujícími kormoránům lov ryb (toky s přibližnou hloubkou více než 20 cm, resp. úseky s těmito parametry, s hlubšími tůňmi apod.). Pro stanovení rozsahu škody lze na základě uvedených tezí jako možný přístup pro určení hranice závažné, či naopak malé škody ve smyslu výše zmíněného rozsudku Evropského soudního dvora, zvolit srovnání s běžnými provozními ztrátami. Ty se podle dostupné literatury (viz např. Hartvich, Vácha & Flajšhans 2002) v závislosti na aktuálních podmínkách pohybují v rozsahu 5 – 20 %. Do provozních ztrát jsou zpravidla zahrnovány i ztráty působené rybožravými predátory, a tak je nutné vycházet spíše ze spodní hranice uvedeného intervalu. V optimálním případě tedy žadatel upřesní (viz kap. 5.2), co považuje za závažnou škodu ve vztahu k běžným provozním ztrátám a jaké tedy jsou tyto provozní ztráty na konkrétních obhospodařovaných rybochovných zařízeních (nejlépe formou odhadu dlouhodobějšího průměru tak, aby byly vyloučeny meziroční výkyvy).

ním zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů, kdy existovala pouze úprava v zákoně č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož škody způsobené zvěří (tedy mj. i vydrou říční či kormoránem velkým), jejíž početní stavy nemohou být lovem snižovány, hradí stát. Tehdejší úprava obsahovala odlišné podmínky, jež musely být pro naplnění nároku na náhradu škody splněny, než jaké obsahuje současná platná právní úprava v zákoně č. 115/2000 Sb. Tento zákon v § 2 písm. b) definuje „škodu“ způsobem odchylným od občanského zákoníku jako „újmou způsobenou vybraným živočichem uvedeným v § 3 na životě nebo zdraví fyzické osoby anebo na majetku osob uvedeném v § 4 písm. b) až i)“. V § 4 písm. b) až i) jsou vyjmenovány jednotlivé předměty náhrady škody včetně „ryb“ uvedených v písm. d). Pro přiznání nároku na náhradu škody podle zákona o náhradách je jednoznačně nutné, aby došlo ke škodě „na rybách“ (viz ustanovení § 4 písm. d) citovaného zákona), tj. ke škodě skutečné. Náhrada ušlého zisku (a vlastně obecně náhrada jakékoliv „jiné“ škody na majetku oprávněného subjektu rybářského práva než „na rybách“) není předmětem úpravy zákona č. 115/2000 Sb., který s náhradou jiné než skutečné škody vůbec nepočítá.

Při povolování odchylného postupu z důvodu prevence závažných škod v rybářství v případě vodních toků (rybářských revírů) OOP také zhodnotí míru predančního tlaku kormorána velkého na rybí společenstva daného úseku vodního toku a přitom tyto údaje porovná se zarybňovacími plány (v návaznosti na způsob hospodaření a zarybňovací povinnost, jež jsou stanoveny dle § 11 odst. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství), s evidencí o dosaženém hospodářském výsledku v dotčeném revíru (pro přesnější údaje je důležité sledovat delší časovou řadu) a případně i s údaji o dodatečných nákladech, které musel žadatel vynaložit v rámci opětovného zarybnění v předchozích letech. OOP vyhodnotí, zda v důsledku těchto nákladů hrozí žadateli vznik závažné škody na rybolovu a zda by tedy bylo možné výjimku povolit. Do hodnocení závažnosti škody by měl být zahrnut rovněž očekávaný výtěžek (je-li v rybářském revíru k dispozici statistika návštěvnosti a úlovků). Pokud jsou úlovky v důsledku predace kormoránem výrazně sníženy, klesá i atraktivita provozované činnosti rybolovu. Případy, kdy se uplatní důvod prevence škody v rybářství na vodních tocích (v revírech), mohou nastat zejména v lokalitách, v nichž je vynakládáno zvýšené úsilí na zarybňování a zároveň je zde vysoká míra predace kormorány s ohledem na stav toku (upravené toky s nedostatkem úkrytů, úseky pod vodními díly s pozměněným teplotním režimem a zvýšenou koncentrací ryb apod.). V těchto případech dochází ke znehodnocení vynaloženého úsilí, případně jsou vynakládány dodatečné náklady na zarybnění.

5.4.2 Neexistence jiného uspokojivého řešení

OOP zhodnotí, zda neexistuje jiné uspokojivé řešení. Na základě dosavadních zkušeností i provedených studií je zřejmé, že neletální opatření jako např. použití sítí apod. je možné pouze u menších, zpravidla intenzivních rybochovných zařízení (sádky aj.) a další metody (pochůzky, akustické a vizuální plašiče) jsou rovněž využitelné jen v omezené míře (opět spíše na menších vodních plochách). Na vodních tocích nelze z hlediska efektivity, ceny a pracnosti neletální metody prakticky vůbec uplatnit (Carss et al. 2002). Veškerá opatření (ať již usmrcování či plašení) je vhodné doplnit prostředky k zvýšení ochrany ryb jako je instalace pontonových úkrytů pro ryby ve vodních nádržích (rybnících), tvorba břehových úkrytů, zachovávání litorálních porostů či zvyšování celkové morfologické pestrosti vodních toků.

5.4.3 Další součástí správní úvahy

OOP by měl rovněž identifikovat úseky toků či oblasti, kde by povolený odstřel a plašení kormoránů mohlo naopak způsobit negativní ovlivnění jiných zájmů ochrany přírody. Jedná se zejména o úseky s významnými shromaždišti a zimovišti vodních ptáků a na zimovištích zvláště chráněných druhů z důvodu nadměrného rušení a ohrožení těchto druhů. OOP při tom vychází z vlastních znalostí a případně z dalších údajů, jako jsou např. data z Mezinárodního sčítání vodních ptáků (www.iwccz.wz.cz) nebo je možné se dotázat na příslušném středisku AOPK či pobočce České společnosti ornitologické. Odstřel (případně plašení) je třeba rovněž vyhodnotit ve vztahu k nárokům předmětů ochrany zvláště chráněných území tak, aby nedošlo k jejich ohrožení a porušení základních či bližších podmínek ochrany (v takovém případě by bylo nezbytné řízení i v této věci). Obdobně v návaznosti na § 45g ZOPK je nutné vážit dopady činnosti i v případě evropsky významných lokalit a ptačích oblastí. Tyto skutečnosti, kromě samotného zájmu na ochraně kormorána velkého, OOP zvažuje v rámci správní úvahy v řízení o povolení odchylného postupu. OOP může případně odchylný postup z těchto důvodů nepovolit anebo takové úseky (části území) v rámci podmínek rozhodnutí z povolení vyjmout či upravit pro tyto části území odlišné podmínky z hlediska termínů apod.

5.5 Výrok rozhodnutí

5.5.1 Obecné náležitosti výroku rozhodnutí:

- označení subjektu, kterému je odchylný postup povolován (viz § 37 odst. 2 SŘ),
- označení ustanovení, podle kterého je odchylný postup povolován, tj. § 5b odst. 1 ZOPK – *s písemným uvedením konkrétního důvodu uvedeného v tomto ustanovení*,
- označení zákonných zákazů, ze kterých je výjimka povolována (dle § 5a odst. 1 ZOPK) – *tj. uvedením usmrcování, případně dalších, jsou-li předmětem řízení*,
- specifikace množství jedinců kormorána velkého, na které se odchylný postup vztahuje – *viz návrh podmínek rozhodnutí v bodě 5.5.2 (uvedení poměrného počtu jedinců, jež je možné odstřelit)*,
- vymezení místa (rybníku, oblasti, vodních toků či jejich úseků, revírů), kde je odchylný postup povolován (*případně s výčtem a vymezením lokalit, kde je jeho uplatnění omezeno např. s ohledem na výskyt jiných citlivých druhů*),
- stanovení časových okolností naplňování odchylného postupu (denní doba; v případě víceleté platnosti rozhodnutí roční období, resp. kalendářní měsíce, kdy lze odchylný postup uplatňovat),
- způsoby a metody, jakými má být povolovaná činnost realizována – *specifikace způsobů lovu přípustných dle*

zákona o myslivosti, případně jiných metod, jež jsou předmětem řízení,

– podmínky, které vedou k minimalizaci negativních vlivů činnosti – zejména podmínky vedoucí ke snížení rušení jiných druhů apod.,

– podmínky kontroly (např. vedení předepsané evidence při provádění odstřelu apod.),

– omezení časové platnosti rozhodnutí (dle vlastního uvážení OOP).

5.5.2 Návrh podmínek pro povolení výjimky:

1) Odlov kormorána velkého na rybníku/revíru ...*(specifikace rybníků, pozemků či revíru nebo jejich částí)*... je možné uskutečňovat v období od 1. 8. do 31. 3. běžného roku.

2) Odlov kormoránů může být vykonáván pouze při dobré viditelnosti. Odstřel nelze provádět na odpočívající ptáky. Odstřel lze provádět pouze v místech, kde je pro ptáky potrava aktuálně dostupná (např. nelze střílet jedince kormorána velkého na plně zamrzlých rybnících či tocích).

3) Při lovu bude z hlediska způsobu a denní doby lovu postupováno v souladu s § 45 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

4) Jednorázově může být uloveno maximálně 20 % přítomných jedinců z celkového počtu jedinců kormorána velkého v dohledové vzdálenosti osoby provádějící odlov *(v rámci řízení o výjimce OOP s ohledem na místní podmínky vyhodnotí, zda i při počtech menších než 5 jedinců kormorána velkého jsou naplněny důvody pro povolení odchylného postupu, tj. především zda zde existuje riziko závažné škody nebo ohrožení ostatních živočichů, a může případně stanovit početnost jinak)*.

5) Držitel rozhodnutí podrobně seznámí osoby, které budou provádět odstřel (pokud není prováděn nositelem rozhodnutí) s podmínkami rozhodnutí, a to ještě před provedením prvního odlovu.

6) V případě přítomnosti více střelců musí být dodržena podmínka, že jednorázově může být uloveno maximálně 20 % přítomných jedinců, tzn. procentuální množství ulovených jedinců se počtem střelců nenavysahuje.

7) Usmrcení jedinci kormorána velkého budou zlikvidováni v souladu s požadavky zvláštních předpisů² nebo mohou být poskytnuty pro účely výzkumu a vzdělávání subjektu, který disponuje příslušným povolením ve smyslu ZOPK.

8) Bude vedena evidence zastřelených jedinců (místo zástřelu, datum a čas odstřelu, uživatel honitby). Každý usmrcený kormorán bude osobou provádějící odstřel prohlédnut, zda není kroužkován. Nalezené kroužky bude žadatel shromažďovat společně s údaji o místě a datu nálezů. Do 31. 12. každého roku předá žadatel OOP souhrnně evidenci o provedených odstřelech vč. přehledu ornitologických kroužků.

9) Odchylný postup se povoluje na 5 let *(jedná se o doporučení; platnost časově omezena být může, a to i na jinou dobu než 5 let – záleží vždy na úvaze příslušného OOP)*.

5.6 Odůvodnění

Evropská komise ve výše uvedeném návrhu doporučení „*Great Cormorant: Derogations under the article 9 of the Birds Directive*“ zdůrazňuje, že je nezbytné aby odchylný postup byl povolován na základě rozhodnutí s jasným a dostatečným vysvětlením důvodů, které odkazují na důvody, podmínky a požadavky v člancích směrnice o ptácích. OOP musí proto své rozhodnutí řádně odůvodnit. V odůvodnění se OOP vypořádá s podmínkami, za kterých je možné odchylný postup povolit dle § 5b odst. 1 ZOPK (konkrétní důvod pro povolení a neexistence jiného uspokojivého řešení) a s dalšími požadavky ZOPK (zejména § 45g, případně ochrana ostatních druhů, předmětů ochrany zvláště chráněných území apod.). Při odůvodnění je možné vycházet z údajů uvedených v části „Hodnocení důkazů“. Dále OOP odůvodní též podmínky stanovené ve výroku rozhodnutí. Návrh podmínek uvedených v bodě 5.5.2 tohoto metodického pokynu je pro OOP doporučující, konkrétní úprava zohledňující místní podmínky a další specifika jednotlivých řízení je možná. Konkrétní úprava však musí být vždy řádně odůvodněna.

² Zákon č. 449/2001, o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.

K odůvodnění podmínek navržených v bodě 5.5.2 lze využít následující argumentaci:

Ad 1)

Predační tlak kormoránů na rybochovných zařízeních i vodních tocích je patrný zejména v období jarního a podzimního tahu a v průběhu zimy. Na rybochovných zařízeních (rybnících) dochází k predaci ryb, dokud nedojde k zamrznutí vodní hladiny, poté se kormoráni koncentrují především na vodních tocích (Musil a Martincová 2004). Dle „dlouhodobých normálů klimatických hodnot za období 1961–1990“ se teploty pohybují pod bodem mrazu v měsících prosinec až březen.

V období od 1. 4. – 31. 7. nedochází k výraznější koncentraci kormoránů a s tím spojenému významnému predacímu tlaku lovcích kormoránů na nezamrzlých vodních tocích. Zároveň se toto období částečně kryje s obdobím rozmnožování, výchovy a dorůstání mláďat ostatních vodních ptáků, a proto je v zájmu ochrany přírody zamezit jejich nadměrnému rušení. V místech významných z hlediska výskytu ptáků, na významných shromaždištích ptáků, v případě pozdního hnízdění citlivých druhů, stejně jako ve zvláště chráněných územích, evropsky významných lokalitách nebo ptačích oblastech, kde jsou předmětem ochrany druhu citlivé k rušení, je možné časový rozsah stanovit odlišně (viz kap. 5.4.3), případně v těchto lokalitách uplatňování odchylného postupu vyloučit. Důvody takovýchto úprav je nutné řádně uvést.

Ad. 2)

Kormorán velký je výhradně denní lovec, z hlediska diurnálního potravního rytmu lze pozorovat dva vrcholy aktivity, a to po rozednění a před západem slunce (Johansen et al. 2001). Odstřel odpočívajících ptáků po lovu je nežádoucí a kontraproduktivní (nevede ke snížení škod) s ohledem na skutečnost, že v důsledku stresu dochází u odpočívajících kormoránů k vyvržení ulovené potravy (Adámek 1991) a následné zvýšené lovecké aktivity. Zároveň lov kormoránů mimo místa predacího tlaku či mimo období, kdy může ke škodě docházet (např. po dobu zamrznutí vodní hladiny rybníků), neodpovídá podmínkám stanoveným zákonem, resp. směrnicí o ptácích, kdy odchylný postup může být povolen za účelem předcházení vzniku závažných škod (snížení predacího tlaku kormoránů).

Ad. 3)

Ustanovení § 45 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, vymezuje zakázané způsoby lovu včetně stanovení denní doby lovu zvěře s podrobnější specifikací u vybraných druhů.

Ad. 4) a 5)

Odstřel jedinců má mít především preventivní účinek (faktická regulace populace je možná pouze zásahy na hromadných hnízdištích nacházejících se mimo území ČR), zároveň však je nutné respektovat cíle směrnice o ptácích, a proto není možné povolit absolutní likvidaci všech přítomných jedinců. Jako udržitelná hranice bylo tedy stanoveno maximálně 20 % aktuálně zjištěného početního stavu kormoránů v dohledové vzdálenosti osoby oprávněné k lovu kormoránů. Toto relativní množství by mělo potřebu prevence škod i snížení dopadů na volně žijící živočichy umožnit, a to i s ohledem na dosavadní praktické zkušenosti s účinností odlovu kormoránů. Hranice 20 % umožňuje provést odstřel (a zaplacení) i zcela malých hejn čítajících 5 jedinců. Škody způsobené jednotlivě lovcími ptáky nejsou zpravidla tak závažné a zároveň lze v těchto případech použít i jiné alternativní metody plašení (střelby do vzduchu, audio nahrávky apod.).

Účinné ochrany dotčeného úseku vodního toku je možné docílit pouze pravidelnými zásahy. Odstřel prováděný mimo místa s přímým vznikem závažných škod situaci neřeší, protože kormoráni se vždy soustředí na vhodné lokality a početní ztráty nahradí v rámci fluktuací (lokality optimální jsou neustále doplňovány ze suboptimálních).

Osoby, které budou odstřel kormorána velkého provádět (často půjde o jiné osoby než je adresát rozhodnutí – tím bude vlastník rybochovného zařízení či uživatel revíru, lov kormoránů však může provádět pouze osoba oprávněná podle zákona o myslivosti), by měly být podrobně seznámeny s obsahem rozhodnutí, zejména s jeho podmínkami.

Ad. 6)

V případě přítomnosti více lovců se procentuální počet střelených jedinců (maximálně 20 %) nenavýšuje počtem střelců. Tato podmínka souvisí s podmínkou Ad. 4), kdy cílem prováděné střelby není s ohledem na zákon, resp. směrnici o ptácích stanovené podmínky snižování početního stavu kormorána, ale odvrácení škody na volně žijících živočichů, popř. na rybářství.

Ad. 7)

Kormorán velký nepatří mezi druhy, u nichž není vytvořena tradice konzumace, a zároveň se jedná o živočicha, který je zvěř podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů – z toho

důvodu je možné využít odkaz na postup stanovený zvláštními předpisy. Kadávery usmrčených jedinců však mohou poskytnout cenné informace v rámci výzkumu a vzdělávání, proto je vhodné umožnit jejich využití k tomuto veřejnému zájmu subjektům, které disponují příslušným povolením ve smyslu ZOPK (tzn. povolením odchylného postupu ze zákazu držení volně žijících ptáků dle § 5a odst. 1 písm. e) ZOPK).

Ad. 8)

Podmínka upřesňuje způsob naplnění povinnosti stanovené v § 5b odst. 5 ZOPK. Držitel rozhodnutí nahlásí OOP k 31. 12. každého roku zásahy provedené na základě povoleného odchylného postupu. V rámci evidence budou zaznamenávány údaje o místě zástřelu, datu, čase odstřelu a uživateli honitby (případně konkrétním střelci, který lov prováděl). Za účelem efektivního využití usmrčených jedinců k vědeckým účelům by měl být každý usmrčený kormorán osobou provádějící odstřel prohlédnut, zda není kroužkován, a v případě nálezu kroužku by mělo být zajištěno předání tohoto kroužku s údaji o místě a datu nálezu OOP (který je pak předá národnímu koordinátorovi programu sledování ptáků, jímž je Kroužkovací stanice Národního muzea). Údaje z odevzdaných kroužků slouží k bližšímu poznání biologie druhu.

Ad. 9)

Rozhodnutí se vydává na dobu určitou – zpravidla na 5 let. V případném dalším správním řízení budou okolnosti podstatné pro vydání odchylného postupu znovu zváženy a budou zohledněny i zkušenosti z období platnosti předchozích rozhodnutí (počet odstřelených kormoránů, škoda na rybářství, údaje o složení rybí obsádky, dopad uplatňování odchylného postupu na jiné druhy vodních ptáků, dodržování podmínek rozhodnutí apod.). Jde nicméně o doporučení – záleží vždy na úvaze příslušného OOP. V případě, že dojde k situaci, kdy s ohledem na zájmy ochrany přírody chráněné ZOPK (např. rušení jiných druhů) bude nutná úprava platnosti odchylného postupu a tedy i změna rozhodnutí, bude OOP postupovat podle § 84 odst. 1 písm. b) ZOPK.

V případě, že se povolení týká území ptačí oblasti či evropsky významné lokality, je nezbytné, aby OOP v odůvodnění uvedl, jak posoudil míru ovlivnění předmětů ochrany těchto území dle požadavku § 45g ZOPK. Obdobně (byť to ZOPK výslovně neukládá, ale plyne to obecně z požadavku na zákonnost rozhodování dle správního řádu) je v případě zvláště chráněných území nebo míst výskytu zvláště chráněných druhů nezbytné zabezpečit, aby povolení odchylného postupu nevedlo k porušení základních podmínek ochrany (zákazů) stanovených ZOPK a z odůvodnění rozhodnutí by mělo být zřejmé, jak se příslušný OOP s tímto vypořádal.

OPP může v rámci odůvodnění upozornit na skutečnost, že výjimka nenahrazuje povolení podle jiných právních předpisů, např. dle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

5.7. Další doporučení

S ohledem na navazující řízení podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (řízení dle § 39, případně jiná), je v zájmu efektivity a součinnosti při výkonu státní správy účelné zaslat rozhodnutí o odchylném postupu po nabytí právní moci vždy rovněž příslušnému orgánu státní správy myslivosti.

V případech, kdy se žádost o povolení odchylného postupu bude týkat správního obvodu více orgánů (např. v případě velkých vlastníků rybníků nebo v případě rybářských revírů, které mohou protínat v linii řeky více správních obvodů), lze uplatnit postup dle § 131 odst. 1 písm. c) nebo odst. 2 písm. a) správního řádu, pokud není vedení řízení samostatně, v rozsahu působnosti každého z příslušných orgánů, účelnější z hlediska znalosti místních poměrů apod.

6. Závěrečné ustanovení

Metodické doporučení nabývá účinnosti dnem jeho publikování ve Věstníku MŽP.

V Praze dne

Ing. Tomáš Tesař
náměstek ministra – ředitel sekce ochrany přírody a krajiny

Příloha č. 1

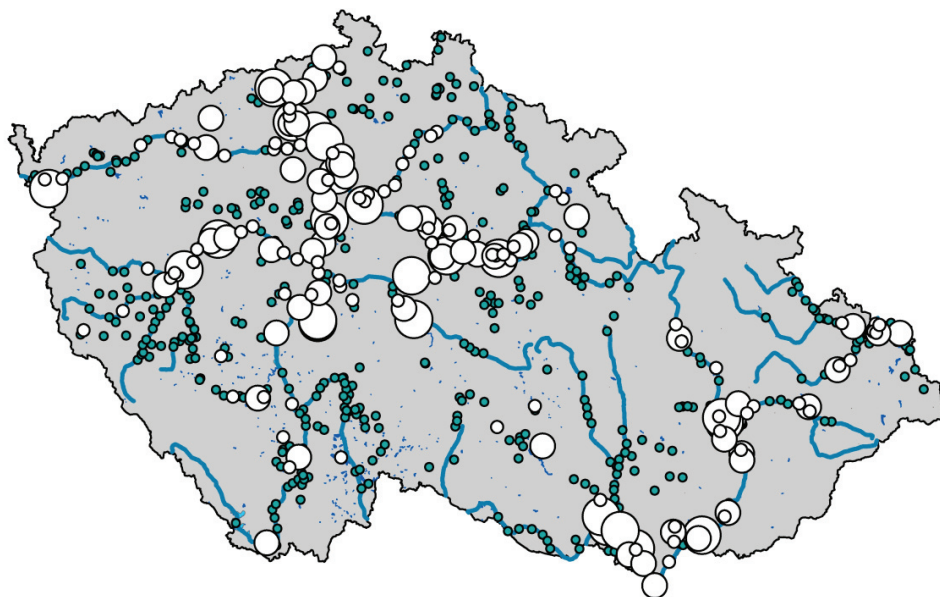
Početnost a distribuce kormorána velkého v České republice v lednu r. 2008, 2009, 2010 a 2011.

Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak udává početnost v kategoriích 1 – 10 ex., 11–100 ex., 101 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

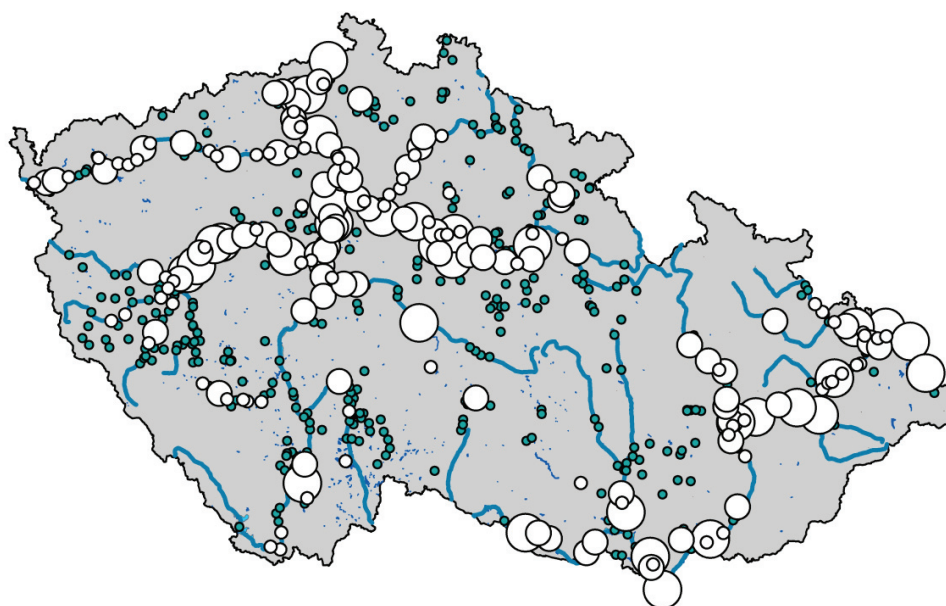
Mapy byly vytvořeny na základě databáze Mezinárodního (lednového) sčítání vodních ptáků, zpracované v rámci řešení grantového projektu VaV MŽP ČR SP/2d3/109/07 „Dlouhodobé změny početnosti a distribuce vodních ptáků v České republice ve vztahu ke změnám klimatu a životního prostředí“ (viz například Musil & Musilová 2009, 2010, 2011). Zimní mezinárodní sčítání vodních ptáků probíhá pouze dva dny v lednu. Získané údaje tedy vyjadřují početnost zjištěnou jednorázovým sčítáním a s ohledem na termín sčítání indikují především stav v době zámrazu rybníků (údaje jsou tak využitelné především v případě vodních toků). Při tvorbě map byl použit mapový podklad © ESRI & NASA 2007.

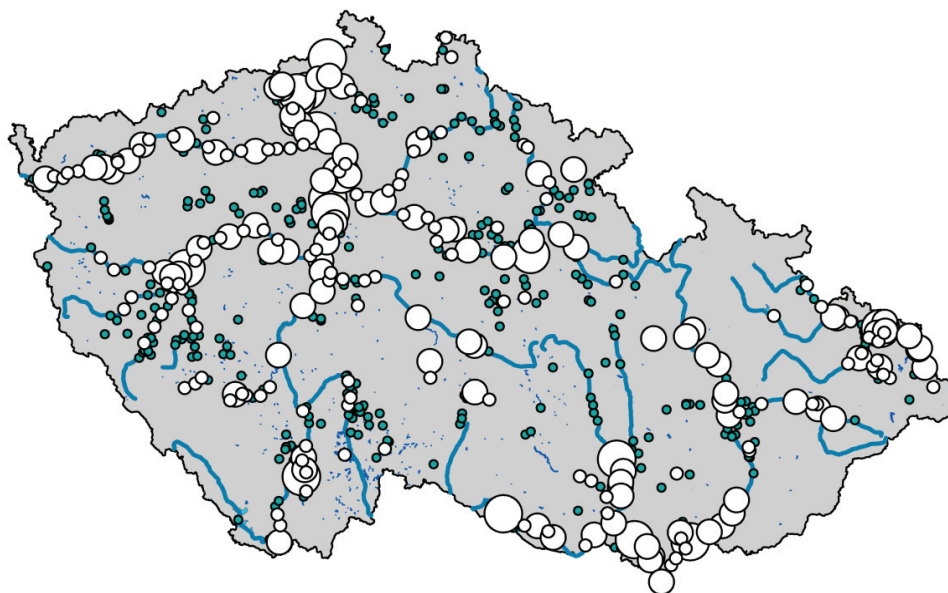
leden r. 2007

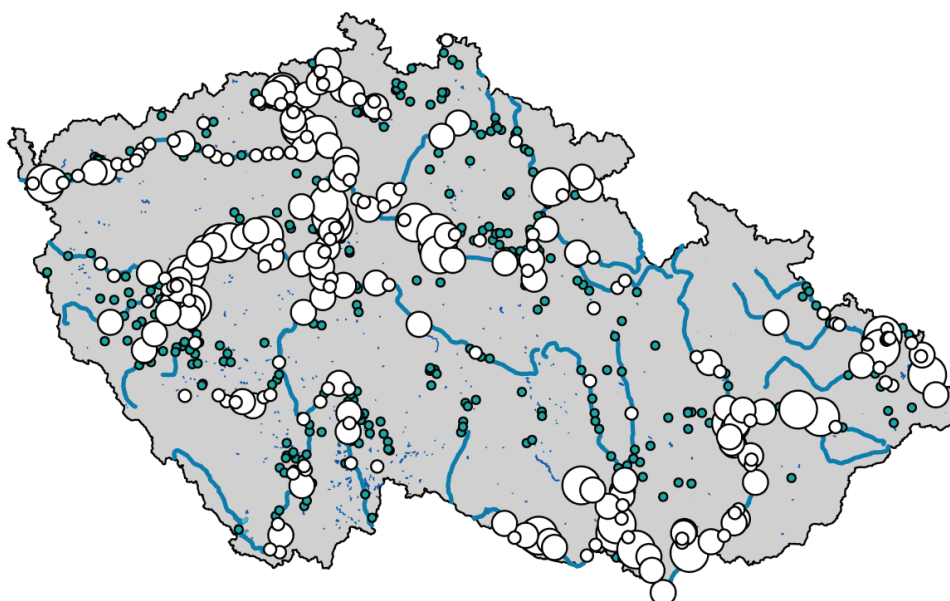
leden r. 2008

leden r. 2009

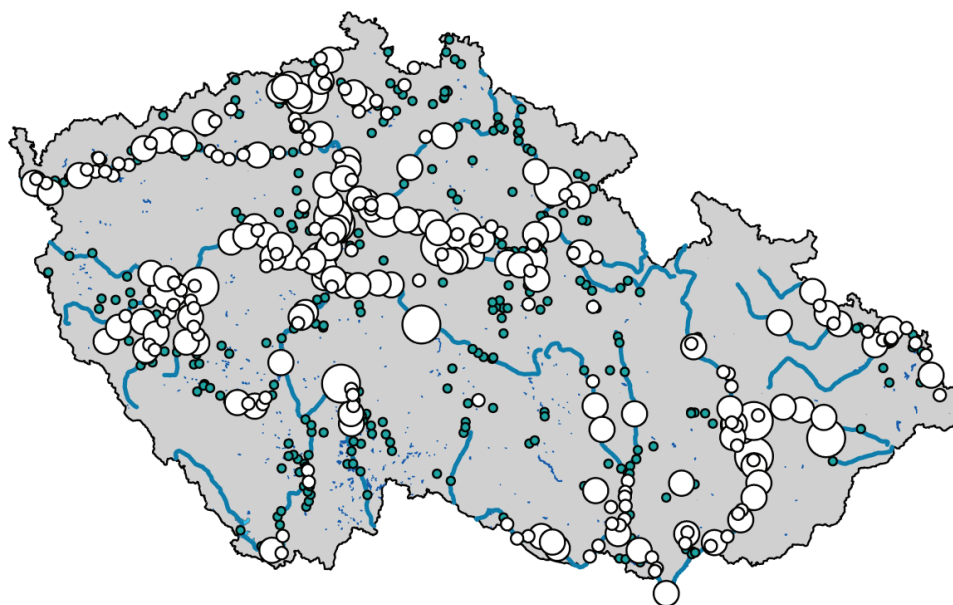

leden r. 2010

leden r. 2011

Ministerstvo životního prostředí

Příloha č. 2

Přehled literatury použité při přípravě metodického pokynu a využitelné jako podklad při vydávání rozhodnutí o povolení odchýlného postupu dle § 5b odst. 1 ZOPK

Adámek Z. 1991: Potravní biologie kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo* L.) na nádržích Nové Mlýny. Bulletin VÚRH Vodňany 4: 105–111.

Adámek Z. 2003: Potravní spektrum kormorána velkého. Rybářství a predátoři, sborník referátů z odborného semináře, Praha.

Adámek Z., Kortan D. 2002: Složení potravy kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) na produkčních rybnících Českobudějovicka a Pohořelicka. Produkce násadového materiálu ryb a raků, sborník příspěvků z konference, Vodňany, 86 – 91.

Adámek Z., Vostradovský J., Dubský K., Nováček J., Hartvich P. 1997: Rybářství ve volných vodách. East Publishing, Praha.

Andreska J., Čech M., Rusňák Š. 2007: Kormorán velký v Čechách a jeho potrava na zimovišti v Praze. Živa 5: 228 – 230.

Balbín [Balbinus] B. 1679: Miscellanea historica regni Bohemiae. Vol. 1. Georgius Czernoch, Praha.

Carss D. N. (ed) 2002: Reducing the conflict between Cormorants and fisheries on a pan-European scale. REDCAFE, Final Report: 1 – 169.

Cepák J., Klvaňa P., Formánek J., Hořák D., Jelínek M., Schröpfer L., Škopek J., Zárybnický J. (eds) 2008: Atlas migrace ptáků České republiky a Slovenska. Aventinum, Praha.

Cramp S. and Simmons K. (eds) 1997: Birds of Europe, the Middle East and North Africa. I. Ostrich to Ducks. Oxford University Press.

Čech M., Hladík M. 2005: Potrava kormorána velkého (Vltava ve Vyšším Brodu, zima 2004/05). Rybářství 12: 8 – 9.

Evropská komise: Návrh doporučení (Draft Guidance) „Great Cormorant: Derogations under the article 9 of the Birds Directive“.

Gaumert T., Slavík O., Hladík M. 2008: Rybí fauna toku Labe – hodnocení podle Rámcové směrnice o vodách. Mezinárodní komise pro ochranu Labe, Magdeburg.

Hartvich, P., Vácha, F., Flajšhans, M. 2002: Metodika pro výpočet škod způsobených úbytkem rybí obsádky v rybnících v důsledku povodní pomocí kontrolních odlovů. Metodika MZe ČR, 14 p.

Hudec K. (ed.), 1994: Fauna ČR a SR, sv. 27. Ptáci I. Academia, Praha

Johansen R., Barrett R. T., Pedersen T. 2001: Foraging strategies of Great Cormorants *Phalacrocorax carbo carbo* wintering north of the arctic circle. Bird Study. 48, 59–67.

Jurajda P., Slavík O., Adámek Z. 2010: Monitoring ryb v tekoucích vodách ČR v souvislosti s rámcovou

směrnicí 2000/60/ES: plůdek nebo dospělé ryby? VTEI 3/2010, VÚV T.G.M. Praha.

Keller T. M., Lanz U. 2003: Great Cormorant *Phalacrocorax carbo sinensis* management in Bavaria, south Germany – What can we learn of seven winters with intensive shooting? *Vogelwelt* 124: 339–348.

Musil P., Martinová R. 2004: Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo sinensis*).

Musil P. et al 2007: Vyjádření ke studii – Vliv predáčního tlaku vydry říční (sp.), kormorána velkého (sp.), volavky popelavé (sp.) a dalších rybožravých predátorů na rybí společenstva vodních toků a rybochovných zařízení v roce 2006.

Musil P., Macháček P., Musilová Z., Pavelka K., Podhrazský M. 2010: Počet hnízdních párů kormorána velkého v České republice v roce 2010. *Aythya* 3: 97–98.

Musil P., Musilová Z., Haas M. 2009: Rozšíření a početnost hojnějších druhů vodních ptáků v lednu 2008 a 2009. *Aythya* 2: 10–62.

Musil P. & Musilová Z. 2010. 45 let Mezinárodního sčítání vodních ptáků (IWC) v České republice. *Aythya* 3: 2–14.

Musil P., Musilová Z. 2011: Rozšíření a početnost hojnějších druhů vodních ptáků v lednu 2010 a 2011. *Aythya* 4: 14–68.

Musilová Z., Musil P., Haas M., Strnad M., Skuhrová M. 2009: Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v lednu 2008 a 2009. *Aythya* 2: 1 – 9.

Musilová Z., Musil P., Haas M. 2011: Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v lednu 2010. *Aythya* 3: 19 – 30.

Musilová Z., Musil P., Haas M. 2011: Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v lednu 2011. *Aythya* 4: 1 – 13.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 3206/2007

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 3961/2009

Sdělení č. 22 odboru legislativního k problematice poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy za škody způsobené na rybách v rybářských revírech publikovaného ve Věstníku MŽP v září 2006.

Šťastný K., Bejček V., Hudec K. 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice, 2001–2003. Aventinum. Praha

Thompson, D. W. 1910: *Historia Animalium*. In *The Works of Aristotle*, Vol. VIII, p. 632a. Eds. J. A. Smith and W. D. Ross, Oxford (electronic version).

Valová Z., Jurajda P., Janáč M. 2006: Spatial distribution of 0+ juvenile fish in differently modified lowland rivers. *Folia Zoologica* 55 (3): 293 – 308.

SDĚLENÍ ODBORU LEGISLATIVNÍHO A ODBORU DRUHOVÉ OCHRANY A IMPLEMENTACE MEZINÁRODNÍCH ZÁVAZKŮ MŽP

k otázkám souvisejícím s vyřazením kormorána velkého ze seznamu zvláště chráněných druhů živočichů, k němuž dojde od 1. dubna 2013 nabytím účinnosti vyhlášky č. 393/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

1 K platnosti výjimek vydaných podle ustanovení § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Okamžikem nabytí účinnosti vyhlášky č. 393/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, přestane být kormorán velký zvláště chráněným druhem živočicha a nadále se na něj bude vztahovat pouze tzv. obecná ochrana živočichů ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) a ochrana volně žijících ptáků ve smyslu ustanovení § 5a odst. 1 zákona. Výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů (například k usmrcování, rušení a dalším zásahům) vydané před 1. dubnem 2013 podle § 56 zákona nebude možné na další činnosti související s kormoránem velkým aplikovat, byť by se věcně jednalo de facto o shodné zásahy jako doposud. Pro další pokračování v těchto činnostech bude nutné, aby byl rozhodnutím orgánu ochrany přírody stanoven odchylný postup podle ustanovení § 5b zákona.

2 K uplatňování žádostí o náhradu škody podle zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů

Kormorán velký, přestože je výslovně uveden v taxativním výčtu „vybraných živočichů“ obsaženém v ustanovení § 3 písm. c) zákona č. 115/2000 Sb., do působnosti tohoto zákona od 1. dubna 2013 nespadá, neboť již není zvláště chráněným živočichem a nejsou tak splněny podmínky obsažené v ustanovení § 1 odst. 1 a § 5 odst. 1 zákona č. 115/2000 Sb. Ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 115/2000 Sb. vymezuje předmět úpravy tohoto zákona tak, že upravuje poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy. Ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 115/2000 Sb. výslovně stanoví, že se nahrazuje jen škoda prokazatelně způsobená na území České republiky vybraným živočichem, jsou-li splněny podmínky stanovené tímto zákonem a jen v případech, že vybraný živočich byl v době, kdy ke škodě došlo, živočichem zvláště chráněným podle zvláštního právního předpisu. Škodu je tudíž možno nahradit pouze v případě, že vybraný živočich byl v době, kdy ke škodě došlo, živočichem zvláště chráněného druhu ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny.

Žádosti o náhradu škody způsobené kormoránem velkým tak lze, s ohledem na datum nabytí účinnosti vyhlášky č. 393/2012 Sb., uplatňovat pouze za škody vzniklé nejpozději k 31. 3. 2013. S ohledem na ustanovení § 8 odst. 3 písm. c) zákona č. 115/2000 Sb. je žádost za takto vzniklou škodu možné podat k příslušnému krajskému úřadu nejpozději 30. 9. 2013.

JUDr. Libor Dvořák, Ph.D.
ředitel odboru legislativního

Mgr. Veronika Vilímková
ředitelka odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků

METODICKÝ POKYN ODBORU OCHRANY OVZDUŠÍ

k vyhlášení nízkoemisních zón a o stanovení podmínek vydávání emisních plakety podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

Obsah

1.	Úvod	41
2.	Zákonné podmínky vyhlášení nízkoemisní zóny	42
3.	Postup vyhlášení NEZ	42
3.1	Zpracování studie proveditelnosti	42
3.2	Zohlednění plánovaných komunikací	42
3.3	Určení tvaru a velikosti NEZ	43
3.4	Zhodnocení nákladů a přínosů vyhlášení NEZ	43
3.5	Výzkum veřejného mínění	43
3.6	Odsouhlasení plánu na zavedení NEZ	43
3.7	Informovanost veřejnosti	43
3.8	Monitoring situace před vyhlášením NEZ	43
3.9	Případná změna územního plánu	44
3.10	Stanovení pravidel NEZ	44
3.11	Obecně závazná vyhláška obce o NEZ	45
3.12	Dopravní značení	46
3.13	Podání informace Ministerstvu životního prostředí	47
4.	Fungování NEZ	47
5.	Emisní plakety	47
5.1	Obec vyhlášující NEZ	48
5.2	Subjekty distribuující emisní plakety	48
5.3	Občan – postup získání emisní plakety	49
6.	Další zdroje informací	50

1 Úvod

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (dále jen zákon o ochraně ovzduší či zákon) přináší v § 14 obcím nový nástroj pro zlepšování kvality životního prostředí, zejména ovzduší, kterým jsou nízkoemisní zóny (dále jen NEZ). NEZ jsou oblasti, do kterých je omezen vjezd vozidel s horšími emisními parametry. Vyhlášení NEZ má přispět ke snížení znečištění ovzduší právě v lokalitách, kde jsou lidé nejvíce ohroženi škodlivinami z automobilové dopravy v ovzduší a kde je nutné o to důrazněji zlepšovat celkovou kvalitu života.

Tento nástroj slouží k omezení znečištění ovzduší regulací dopravního toku. Jako sekundární efekt zavádění NEZ může být stimulace majitelů starších vozidel s častější zájíždí do center měst k jejich obměně za modernější, která spadající do vyšších emisních kategorií.

Je vhodné, aby NEZ platila na území obce po celý rok (nejen sezónně), přičemž během smogových situací je možné její pravidla zpřísnit (viz § 10 odst. 5 zákona a kapitola 3.10 tohoto metodického pokynu).

Do vyhlášené NEZ bude umožněn vjezd pouze vozidlům, která jsou označena emisní plakety dle příslušnosti k emisní kategorii. Emisní plakety jsou barevně odlišeny (červená, žlutá a zelená), přičemž každá barva přísluší jiné emisní kategorii. Podrobná pravidla přidělení emisní plakety jsou uvedena v příloze č. 1 nařízení vlády č. 56/2013 Sb.

2 Zákonné podmínky vyhlášení nízkoemisní zóny

Podmínky pro zavedení NEZ jsou stanoveny zákonem. Zákon zavádění NEZ nenařizuje a nechává na uvážení obcí, zda se rozhodnou pro aplikaci tohoto nástroje. NEZ lze vyhlášovat:

- a) **Ve zvláště chráněných územích** (území definovaná v § 14 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny).
- b) **V lázeňských místech** (území definovaná v § 28 zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech, tzv. lázeňský zákon).
- c) **V území, kde došlo k překročení některého z imisních limitů** (libovolná znečišťující látka, která má stanovený imisní limit v příloze č. 1 zákona, v tabulkách 1 až 3). Splnění této podmínky lze doložit na základě výsledků imisního monitoringu, na základě zařazení obce na seznam obcí se zhoršenou kvalitou ovzduší, který podle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, každoročně vydávalo ve svém věstníku Ministerstvo životního prostředí či podle map, které každoročně publikuje Český hydrometeorologický ústav.

Současné platí, že musí existovat objízdna trasa vedoucí po komunikaci stejné nebo vyšší třídy, která se nachází mimo NEZ a zároveň nevede přes zastavěné území této nebo sousední obce. Tento požadavek vyplývá z § 14 odst. 2 zákona, který říká, že na území obce mimo nízkoemisní zónu anebo mimo zastavěné území téže nebo sousední obce existuje jiná dálnice nebo silnice stejné nebo vyšší třídy, po které je možné zajistit obdobné dopravní spojení. Je-li objízdna trasa vedena po městském okruhu, nebo obchvatu obce, je objízdna trasa téměř vždy dostatečná. Pouze v případě větších měst, kde jsou vytvořeny malý městský okruh (kolem centra města) a velký městský okruh, může nastat problém s kapacitou komunikace tvořící malý městský okruh a docházet k tvorbě kongescí. V takovém případě je vhodné rozšířit NEZ za hranice malého městského okruhu a jako objízdnu trasu využívat velký městský okruh.

Pokud je předmětné území zvláště chráněné území, lázeňské místo nebo území, kde došlo k překročení některého z imisních limitů a zároveň pokud existuje objízdna trasa stejné nebo vyšší třídy, mohou obce na svém území stanovit formou **obecně závazné vyhlášky** obce nízkoemisní zónu.

3 Postup vyhlášení NEZ

V této části jsou řešeny klíčové oblasti, které je třeba brát v úvahu při plánování a navrhování NEZ. Uvedený postup má doporučující charakter a jeho cílem je pomoci obcím při plánování NEZ. K vyhlášení NEZ by mělo dojít až po komplexní analýze stávající situace v dotčeném území (intenzity a složení dopravy, rozsah zastavěného území, kapacita zachytých parkovišť a další) a řádném zhodnocení výsledného efektu zavedení tohoto nástroje.

Vyhlášení NEZ by měly předcházet následující kroky:

3.1 Zpracování studie proveditelnosti

Tato studie by měla obsahovat například analýzu dopravy, která je základním podkladem pro vymezení rozsahu NEZ a pro nastavení přísnosti této zóny. Výsledkem této analýzy bude představa o množství vozidel, kterých se budou týkat nastavená pravidla, návrh optimalizace dopravní infrastruktury dané obce či návrh jiných dopravních opatření, bez kterých by systém nefungoval optimálně a nerespektoval by nároky dotčených obyvatel. Podrobnosti o obsahových náležitostech studie proveditelnosti jsou uvedené v příloze č. 1.

Při stanovení NEZ je nutno vzít v úvahu, že pokud se převede tranzitní doprava na objízdnu trasu, může dojít k výraznému zvýšení emisní zátěže na příslušných objízdnych komunikacích. Proto je důležité před stanovením NEZ provést důkladnou analýzu možných dopadů, založenou na modelování dopravy či na tvorbě rozptylové studie.

3.2 Zohlednění plánovaných komunikací

Při navrhování NEZ je důležité zohlednit plánované komunikace, které významně ovlivní organizaci dopravy, dosahované dopravní intenzity a množství tranzitní dopravy odvedené mimo zastavěné území obce. Plánovaným zavedením NEZ je možné zvýšit tlak na dobudování rozestavěných, částečně dokončených nebo plánovaných klíčových staveb dopravní infrastruktury. Z výsledků analýzy dopravy může také vzniknout požadavek na úpravu nebo doplnění dopravní infrastruktury. Může se jednat například o propojovací komunikace, přeložky, okružní křižovatky, apod.

Jako podklad pro analýzu plánovaných komunikací je možné použít mimo jiné koncepci dopravního rozvoje kraje, územně plánovací dokumentaci (zásady územního rozvoje, územní plán vyššího územního celku, územní plán obce, atd.) a další strategické dokumenty.

3.3 Určení tvaru a velikosti NEZ

Určení tvaru a velikosti NEZ je **zcela v pravomoci místní samosprávy**. Při výběru oblastí je pouze nutné dodržet podmínky dané zákonem (viz kap. 2). V zemích, kde již systém NEZ několik let funguje, jsou NEZ zpravidla vymezeny v centru obce či zahrnují památkové zóny. V centrech měst, památkových zónách i v lázeňských místech bývá obvykle zaveden soubor dalších dopravních omezení, například zákaz vjezdu motorových vozidel s výjimkou příjezdu a odjezdu lázeňských hostů (pacientů) a vozidel taxislužby.

Je vhodné, aby navržená zóna tvořila **jednoduchý a ucelený útvar**, kdy hranice jsou tvořeny významnou komunikací (např. městský okruh), železniční tratí, významnou trasou veřejné dopravy (např. okružní autobusová linka, páteřní tramvajová trať), nebo vodním tokem. Součástí zóny by měly být především hustě zastavěné oblasti, kde přínos NEZ bude nejvyšší. Environmentální přínos NEZ rovněž roste s jejich velikostí. Proto je vhodnější zónu navrhnout ve větší oblasti než je samotné centrum města. Už v přípravné fázi je vhodné počítat s možností budoucího rozšiřování zóny, pokud taková možnost, vzhledem k místním podmínkám, existuje.

Zároveň je vhodné s ohledem na výsledky zjištěné v rámci monitoringu dopadů NEZ a s ohledem na nově realizovanou výstavbu dopravní infrastruktury zvažovat, tam kde je to možné, rozšíření NEZ na lokality sousedící s původně vymezenou zónou. Rozhodne-li se obec k rozšíření NEZ, opakuje se proces od vydání obecně závazné vyhlášky o vyhlášení NEZ (její návrh, schválení, uplynutí doby 12 měsíců od vydání vyhlášky po platnost nově vymezené NEZ).

3.4 Zhodnocení nákladů a přínosů vyhlášení NEZ

Obce, které se rozhodnou vyhlásit na svém území NEZ, by měly ve fázi projektové přípravy provést mj. analýzu finanční nákladovosti ve vztahu k efektům, které zavedení tohoto nástroje přinese. Finanční náklady jsou spojeny zejména s vypracováním potřebné projektové dokumentace (např. studie proveditelnosti), s dopravním značením hranic NEZ, s informačními kampaněmi pro veřejnost apod.

3.5 Výzkum veřejného mínění

Zavedení NEZ je zásadní opatření, které se týká omezení mobility početné skupiny obyvatel. Proto je třeba s tímto nástrojem zacházet opatrně a klást důraz na dostatečnou informovanost veřejnosti. Obec by mohla současně uvážit provedení výzkumu veřejného mínění ve vztahu k zamýšlenému zavedení NEZ.

3.6 Odsouhlasení plánu na zavedení NEZ

Na základě zpracované studie proveditelnosti a výsledků veřejného mínění následuje schvalovací proces na úrovni samosprávy města, případně městských částí. Výsledkem je odsouhlasení nebo zamítnutí realizace NEZ.

3.7 Informovanost veřejnosti

Veřejnost by měla být průběžně informována o postupu realizace NEZ. Nejjednodušší šíření informací je formou aktualit na webových stránkách města a městských částí, případně v tištěných médiích.

Ministerstvo životního prostředí také bude provozovat internetové stránky, na kterých budou široké veřejnosti dostupné informace o tomto nástroji a na kterých bude veden seznam všech NEZ vyhlášených v České republice.

3.8 Monitoring situace před vyhlášením NEZ

Jelikož v podmínkách České republiky nejsou známy skutečné dopady NEZ na změnu intenzit dopravy, skladbu vozidel, změny ve využití veřejné dopravy, imisní situaci a další, je vhodné provádět minimálně u pilotních projektů důkladný monitoring (např. kvalita ovzduší, hluková zátěž).

Monitoring by měl být zahájen co nejdříve po vyhlášení NEZ (ještě před tím, než bude NEZ účinná a vozidla budou muset respektovat nastavená pravidla), tak aby byla dostupná data pro srovnání stavu před a po vyhlášení NEZ. Výsledky získané z těchto analýz mohou být zveřejňovány na internetových stránkách obce, aby byly dostupné občanům, kteří sami nemusí pozitivní vliv na kvalitu ovzduší vnímat a vnímají toto opatření negativně.

3.9 Případná změna územního plánu

Pokud je nějaká část navrhnuté NEZ v rozporu s plánovaným využitím území (např. plánovaný charakter výstavby, potřeba výstavby parkovacích ploch, výstavba nových komunikací apod.), je třeba uvážit, zda není nezbytné provést změny v územním plánu, které budou reflektovat nové využití území.

Pokud studie proveditelnosti prokáže nedostatečnou kapacitu parkovišť vně NEZ, je vhodné uvážit provedení výstavby potřebného počtu parkovišť v dosahu veřejné dopravy zajišťující efektivní dopravní spojení s NEZ. Nejsou-li v dané lokalitě v blízkosti objízdné trasy vhodné pozemky, lze realizovat parkovací místa, s uvážením případných změn vedení linek veřejné dopravy, i ve vzdálenějších lokalitách. Dále v případě, že zpracované studie prokáží nedostatečnou kapacitu objízdných tras, je nezbytné navýšení jejich kapacit, aby nedocházelo ke kongescím vlivem zvýšených dopravních intenzit. Navýšení může být provedeno synchronizací světelných křižovatek, výstavbou okružních nebo mimoúrovňových křižovatek, rozšířením vozovek, rekonstrukcí vozovek, výstavbou nových úseků apod.

3.10 Stanovení pravidel NEZ

Obec ve své obecně závazné vyhlášce vymezí území NEZ a emisní kategorie vozidel, které mají dovolen vjezd do této zóny (tzn. se kterou emisní plaketou bude umožněn vjezd). Zároveň stanoví výčet všech výjimek z pravidel provozu v NEZ.

a) Postupné zpřísnění podmínek NEZ

S ohledem na ekonomickou situaci, kupní sílu obyvatel a rychlost obměny vozového parku je vhodné NEZ realizovat ve více etapách, kdy by mělo dojít k postupnému omezování vozidel s horší emisní kategorií. S ohledem na zkušenosti ze zahraničí se jeví zpočátku vhodné zakázat vjezd do NEZ pouze vozidlům, která nebudou mít nárok na žádnou emisní plaketu (tj. vozidla spadající do emisní kategorie 1), za rok či za dva roky následně podmínky zpřísnit na vjezd se žlutou a zelenou emisní plaketou a po nějaké době už provozovat NEZ v nejprísnějším režimu, kdy je umožněn vjezd pouze vozidlům označeným zelenou emisní plaketou. Jedná se pouze o doporučení pro obec, konkrétní podobu pravidel stanoví vždy sama obec, která uváží související přínosy či možná rizika.

Případné postupné zpřísnění bude definováno v obecně závazné vyhlášce (společně s konkrétními termíny zpřísnění podmínek), tak aby se občané a další subjekty, kteří do NEZ vjíždí, mohli těmto podmínkám přizpůsobit a dopředu s případným zpřísněním počítali. Lze očekávat významně zamítavý postoj občanů, pokud by rovnou byla pravidla nastavena tak, že do NEZ mohou vjezd pouze vozidla se zelenými emisními plaketami.

Je také možné, aby NEZ byla **rozčleněna na zóny s více a méně přísnými pravidly vjezdu**. Např. do pátkové zóny v centru města lze umožnit vjezd pouze vozidlům se zelenou emisní plaketou, do širšího okolí této jádrové oblasti pak vozidlům se zelenou, žlutou a červenou emisní plaketou. Stanovení pravidel NEZ je plně v kompetenci obce, musí však být dodrženy zákonné požadavky (zejména s ohledem na existenci objízdných tras). Obec však musí uvážit, zda takové dělení má smysl a zda předpokládaný přínos vyváží zvýšené náklady na dopravní značení zóny.

b) Zvláštní podmínky při smogové situaci

Dle § 14 odst. 2 může také obec stanovit zvláštní podmínky provozu v NEZ po dobu trvání smogové situace (zpřísněním se myslí zejména zpřísnění emisních kategorií, které mohou do NEZ vjíždět). Za běžného provozu tak mohou do NEZ vjíždět např. vozidla i s červenou emisní plaketou, v případě vyhlášení smogové situace pak lze povolit vjezd pouze vozidlům se zelenou emisní plaketou, případně úplně zakázat vjezd všem motorovým vozidlům.

O skutečnosti, že platí přísnější režim z důvodu smogové situace, musí být obyvatelstvo **dostatečně informované** (informační tabule u vjezdu do NEZ, na příjezdových komunikacích do města), aby nedocházelo k nedorozuměním při případných kontrolách dodržování podmínek vjezdu do NEZ. Vedle toho je možné je využít i obecní rozhlas, webové stránky obce apod. Informace o vyhlášení smogové situace bude také uvedena na internetovém portálu provozovaném Ministerstvem životního prostředí¹. Zejména velká města musí uvážit, zda je pro ně zpřísnění podmínek fungování NEZ během smogové situace v reálu proveditelné z důvodu velké organizační náročnosti (změny dopravního značení na všech příjezdových komunikacích do NEZ, nutnost informovat řidiče, kteří do NEZ chtějí vjet, že platí přísnější podmínky). Je třeba současně zvážit dopady dopravního omezení na zahraniční subjekty, které nejsou ze

¹ Informace o vyhlášení a odvolání smogové situace poskytuje Český hydrometeorologický ústav a jsou oznamovány také ve veřejně přístupném informačním systému a v médiích (v souladu s § 10 odst. 2 zákona)

zákazu omezení vjezdu do NEZ vyjmutí a s tím související dostatečně jasnou a dostupnou informovanost a srozumitelnost sdělení.

Obec v obecně závazné vyhlášce vymezí území NEZ a emisní kategorie vozidel, které mají dovolen vjezd do této zóny. Zároveň stanoví výčet všech výjimek z pravidel provozu v NEZ.

Podmínky pro vjezd do NEZ lze stanovit ve více etapách a postupně je zpřísňovat.

Pro smogové situace lze stanovit zvláštní podmínky provozu v NEZ.

c) Stanovení výjimek vjezdu do NEZ

V příloze č. 8 zákona jsou uvedené výjimky, které jsou zákonem dané („automatické“, např. vozidla integrovaného záchranného systému, vozidla Armády ČR, historická vozidla apod.) a platí plošně ve všech NEZ vyhlášených v České republice. Od těchto zákonem stanovených výjimek se obec nemůže odchýlit. Vozidla spadající pod vyjmenované kategorie nemusí být označena žádnou emisní plaketou. Definice jednotlivých typů vozidel vyplývá převážně z jiných právních předpisů (uvedených v příloze č. 8) či z jiných relevantních podkladů (smlouva s městem o zajištění přepravy komunálního odpadu, o zajištění provozu linkové dopravy apod.).

V § 14 odst. 5 a 6 jsou pak uvedené další **individuální výjimky**, které obec **může** na základě žádosti provozovatele vozidla udělit, a to dočasně či natrvalo. Jedná se o vozidla

- se speciálním vybavením, například nákladní dopravníky, zábavní zařízení, vozidla užívaná jako pracoviště,
- vozidla určená k přepravě věcí na kulturní a společenské akce, včetně akcí rekreačních, vzdělávacích a výchovných, například dětské tábory nebo
- vozidla určená k přepravě tuhých, tekutých a plyných paliv pro zajištění provozu nemocnic, sociálních ústavů a školských zařízení.

Dále může obec na základě žádosti povolit dočasnou nebo trvalou individuální výjimku z důvodu

- nemoci, bezmoci nebo jiného postižení osoby,
- pracovní doby žadatele o výjimku neumožňující přepravovat se hromadnou dopravou nebo
- zásadního významu pro podnikání, kde by omezení provozu v NEZ mohlo výrazně ohrozit nebo znemožnit podnikání.

Obec rovněž může dále v souladu se zákonem obecně závaznou vyhláškou stanovit, že se omezení vjezdu do NEZ nevztahuje na osoby s trvalým pobytem na území NEZ. Musí však zvážit, zda má potom smysl NEZ vůbec vyhlášovat a zda není vhodné realizovat jiný typ dopravního omezení (např. zákaz vjezdu vozidlům nad stanovenou hmotnost). Je třeba si uvědomit, že pokud dostanou občané s trvalým pobytem na území NEZ výjimku, bude efekt zlepšení kvality ovzduší významně snížen, a to zejména ve větších městech.

Obec by měla vymezit jednoznačný a jednoduchý způsob prokázání, že vozidlo patří skutečně obyvateli žijícímu na území NEZ (např. potvrzení, rezidentské karty apod.). Výjimku pro rezidenty je nutné chápat v tom smyslu, že je vázána na konkrétní vozidlo patřící osobě s trvalým pobytem na území NEZ.

Výjimku rezidentům je vhodné udělit zejména v případě menších měst a obcí, které NEZ stanovují s cílem odklonit transitní dopravu mimo obec (např. v případě, když se cestou přes obec vyhýbají řidiči placeným úsekům silnic a dálnic), příp. když se jedná o lázeňské obce.

Konkrétní výčet výjimek je třeba uvést v obecně závazné vyhlášce, kterou bude NEZ zřízena. Zároveň by mělo být uvedeno, za jakých podmínek se výjimka vydává, na jak dlouho, jaké doklady musí žadatel o výjimku doložit apod. Obecně je doporučováno, aby počet výjimek byl co nejmenší, protože jinak se snižuje pozitivní efekt NEZ na kvalitu ovzduší.

3.11 Obecně závazná vyhláška obce o NEZ

NEZ je v souladu s § 14 odst. 2 vyhlášena formou **obecně závazné vyhlášky**.

Vzor obecně závazné vyhlášky spolu s podrobnějšími informacemi, jaké náležitosti a strukturu má tento předpis mít, je součástí metodického pokynu odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra, který je ke stažení na adrese:

<http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-metodicky-material-c-19.aspx>

Obecně závazná vyhláška obce musí kromě územního vymezení NEZ a stanovení pravidel jejího fungování stanovit i systém přidělování individuálních dočasných či trvalých výjimek.

3.12 Dopravní značení

Po vyhlášení NEZ je nezbytné provést dopravní značení na objízdných trasách a místech vjezdu do NEZ a výjezdu z NEZ. Provádí se podáním písemného návrhu na změnu dopravního značení (předepsané formuláře nejsou stanoveny) u příslušného úřadu, s přiložením dokumentace, případně situace, ze které je zřejmé umístění navrhovaných značek a jejich přesné určení. Místní úpravu provozu na pozemních komunikacích dle § 77 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, stanoví:

- u dálnic a rychlostních silnic Ministerstvo dopravy, po předchozím písemném vyjádření Ministerstva vnitra,
- u silnic I. třídy příslušný krajský úřad, po předchozím písemném vyjádření příslušného orgánu policie,
- u silnic II., III. třídy a místních komunikací příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, po předchozím písemném vyjádření příslušného orgánu policie.

Podle zákona je začátek a konec NEZ označen svislou dopravní značkou podle jiného právního předpisu (zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů).

Kromě samotného vjezdu a výjezdu by mělo být provedeno značení v blízkosti vjezdu do zóny, aby motorista byl s předstihem upozorněn na dopravní omezení. Zároveň je vhodné vyznačit objízdné trasy, po kterých je možné NEZ objet. Je-li udělena výjimka pro některou komunikaci uvnitř NEZ, např. příjezd k parkovišti, nákupnímu centru apod., doporučujeme doplnění značení o dodatkovou tabulku E12 „Text“ se stručným a výstižným slovním popisem výjimky (např. „Vjezd na parkoviště povolen“).

NEZ bude v souladu s vyhláškou č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích označena značkami č. IP 25a) „Zóna s dopravním omezením a IP 25b) „Konec zóny s dopravním omezením“, které označují oblast (část obce apod.), kde platí zákaz nebo omezení vyplývající z užitých symbolů značky nebo značek, pokud místní úpravou provozu na pozemních komunikacích uvnitř oblasti není stanoveno jinak. V horní části značky bude uvedena značka B 11 „Zákaz vjezdu všech motorových vozidel“ a ve spodní části značky nápis např. „Neplatí pro“ s vyobrazením příslušných symbolů emisních plakét (dle uvážení obce to může být zobrazení červené, žluté a zelené emisní plakety či pouze zelené emisní plakety).

Obr. 1 Předpokládaná podoba dopravního značení

3.13 Podání informace Ministerstvu životního prostředí

Podle zákona musí obec informovat ministerstvo životního prostředí o přijetí obecně závazné vyhlášky o vyhlášení NEZ **nejpozději jeden měsíc ode dne jejího vyhlášení**. Ministerstvo životního prostředí pak na webových stránkách povede seznam všech vyhlášených nízkoemisních zón včetně podrobnějších informací o těchto zónách, a to způsobem, který umožňuje dálkový přístup, tedy prostřednictvím internetových stránek. Seznam bude ministerstvo životního prostředí aktualizovat dle informací poskytnutých obcemi, kde byla NEZ vyhlášena. Cílem je, aby byly tyto informace dostupné široké veřejnosti i zástupcům obcí, které vyhlášení zóny teprve zvažují.

Široké veřejnosti by měly být poskytnuty zejména mapové podklady, ze kterých bude vymezení NEZ jednoznačné a čitelné, bude uvedeno, jakým emisním kategoriím je vjezd do NEZ umožněn, zda se předpokládá do budoucna zprůšnění podmínek vjezdu, zda jsou stanoveny specifické podmínky provozu v NEZ během smogové situace.

Na webových stránkách spravovaných ministerstvem životního prostředí budou také dostupné obecné informace o NEZ, co je jejich cílem, na jakém principu fungují, kde lze získat emisní plakety apod.

4 Fungování NEZ

Účinnost zóny je možné stanovit nejdříve po 12 měsících od jejího vyhlášení, aby motoristé měli dostatek času se seznámit se stanovenými pravidly a přizpůsobit se jim. Po vyhlášení a během samotného fungování NEZ je vhodné zajistit následující kroky:

- informování občanů**, kde a po předložení jakých dokladů je možné získat emisní plakety (viz kapitolu č. 5)
- monitoring, hodnocení dopadů** NEZ (např. sčítání dopravy, monitoring kvality ovzduší, změny vytiženosti MHD, četnost porušování pravidel pro vjezd apod.)
- dozor nad dodržováním pravidel fungování NEZ** (v kompetencích Policie ČR, obecní policie). Vjezd do NEZ bez emisní plakety je přestupkem podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, a je sankcionován jako porušení zákazu vjezdu.
- zprůšnění pravidel, rozšíření NEZ**. Časem lze uvažovat případné zprůšnění pravidel vjezdu do NEZ (vyšší emisní kategorie), je také možné po určité době rozšířit území NEZ, avšak za podmínky plnění zákonných požadavků na objízdné trasy. Zprůšnění může reflektovat i stárnutí vozového parku a může napomoci urychlit výměnu zastaralých vozidel.

5 Emisní plakety

Motorová silniční vozidla jsou rozdělena do čtyř kategorií dle emisních parametrů, příp. dle data první registrace vozidla. Vozidlu je přidělena emisní plaketa červené (2. emisní kategorie), žluté (3. emisní kategorie) nebo zelené barvy (4. emisní kategorie). Vozidlům s nejhorsími emisními parametry (1. kategorie) není vydána emisní plaketa žádná a měla by mít automaticky znemožněn vjezd do NEZ.

Vzory emisních plaket jsou uvedeny níže na Obr. 2. Emisní plaketa má tvar osmiúhelníku o průměru kružnice vepsané 60 mm.

Obr. 2 – Vzory emisních plaket (dle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 56/2013 Sb.)

Dle § 5 nařízení vlády č. 56/2013 Sb. je **cena emisní plakety 80 Kč**. Polovina příjmu z prodeje emisních plaket náleží dle zákona distribučnímu místu, tj. např. úřadu obce s rozšířenou působností.

Emisní plaketa platí neomezenou dobu (po dobu životnosti vozidla či emisní plakety) ve všech českých NEZ, není třeba si ji opatřovat opakovaně při každém vjezdu do NEZ (ať už v rámci jedné obce nebo při vjezdu do NEZ v různých obcích).

Je nutné upozornit, že poptávka po emisních plaketách není vázána pouze na existenci NEZ v místě působnosti příslušného úřadu. Zákon o ochraně ovzduší obecně předpokládá, že si občané mohou emisní plaketu pořídit na kterémkoli obecním úřadu obce s rozšířenou působností. Ze zákona jsou obecní úřady obcí s rozšířenou působností distributorem emisních plaket ke koncovému uživateli, měly by tedy mít k dispozici emisních plaket všechny tři emisní kategorie (červená, žlutá, zelená).

Informace o emisních plaketách lze rozdělit do tří částí – informace pro obec, která NEZ vyhlásí, informace pro obce s rozšířenou působností a další subjekty, které budou za distribuce emisních plaket zodpovědné a informace týkající se občanů, kteří si emisní plaketu chtějí pořídit na vozidlo.

5.1 Obec vyhlášující NEZ

Obec vyhlášující NEZ by měla občany informovat o tom, kde lze emisní plaketu získat, za jaký poplatek a jaké doklady je nutné k získání emisní plakety předložit. Občana odkáže na úřad příslušné obce s rozšířenou působností (dále jen ORP), případně mu sdělí další distribuční místa (místa pověřená k této činnosti ministerstvem životního prostředí). Jejich seznam bude uveden na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí.

5.2 Subjekty distribuující emisní plakety

Podle zákona jsou distribucí emisních plaket pověřeny obecní úřady obcí ORP a ministerstvo životního prostředí (viz § 14 odst. 4 zákona). Ministerstvo životního prostředí podle § 35 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší může pověřit jakoukoli další osobu.

Státní fond životního prostředí (SFŽP) je zákonem o ochraně ovzduší pověřen výrobou emisních plaket. Obec s rozšířenou působností, příp. i další osoby pověřené distribucí ke koncovému uživateli, budou nakupovat emisní plakety právě od SFŽP. Pravidla objednávek, fakturace apod. poskytne obci s rozšířenou působností SFŽP. Ministerstvo životního prostředí může distribucí emisních plaket pověřit osoby, které prokáží, že jsou schopny přidělit správnou emisní plaketu žadateli na základě předložených podkladů a zároveň jsou schopny odhalit i případné pokusy o získání lepší emisní plakety, než na kterou má vozidlo nárok. Další požadavky na výkon činnosti distribuce emisních plaket může ministerstvo specifikovat v rámci požadavků na pověření.

Co se týká samotného **vydávání emisních plaket žadateli na úřadu ORP**, tak ten je povinen předložit úřední osobě a přepážce, kde je prováděna registrace vozidel, velký technický průkaz. Osoba vydávající emisní plaketu následně ověří údaje na druhé straně velkého technického průkazu – na záložce emise pod bodem V.9. vyhledá údaj o Směrnici EHS/ES, kde je příslušná směrnice uvedena. Následně přiřadí dané směrnici konkrétní EURO normu s využitím převodníkové tabulky (která je již v současné době úředníky využívána pro stanovení ekologického poplatku za autovraky). Podle EURO normy zjistí z přílohy č. 1 nařízení vlády č. 56/2013 Sb., o jakou emisní kategorii se jedná (1 až 4) a jaká emisní plaketa tak vozidlu náleží (červená, žlutá, zelená).

V případě jakýchkoliv nejasností s údaji uvedenými ve velkém technickém průkazu vozidla, nečitelnosti údajů apod., by měla mít úřední osoba možnost tyto údaje ověřit v registru silničních vozidel (zejm. v rámci vydávání emisních plaket na ORP) či v databázích konkrétních typů vozidel, které mají k dispozici společnosti pověřené Ministerstvem dopravy k homologaci vozidel.

Výše zmíněná převodníková tabulka v nezkrácené podobě je přílohou č. 2 tohoto metodického pokynu a bude pravidelně aktualizována.

Příklad: V případě, že je pod bodem V.9. uvedeno „692/2008A“, vyčte osoba vydávající emisní plaketu z této tabulky, že se jedná o emisní normu EURO 5. Výňatek z převodníkové tabulky vytvořené Ministerstvem dopravy je zobrazen níže.

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO ²
715/2007 x /ES	x = A až M		EURO 5 / EURO V
692/2008 x /ES	x = A až M		
595/2009 x /ES	x = A až M		
83 R 06 – x	x = J, K, L, M	písmeno označuje třídu vozidla	
...	...	...	

Poznámka²

Pokud není v technickém průkazu údaj o směrnici uveden nebo je nečitelný, řídí se osoba vydávající emisní plaketu datem první registrace vozidla, a to dle pravidel stanovených v příloze č. 1 nařízení vlády č. 56/2013 Sb. Tato situace může nastat zejména u starších vozidel dovezených ze zahraničí. Údaj o první registraci vozidla ve státě, kde bylo vozidlo jako nové uvedeno do provozu, by však měl být dostupný ve všech technických průkazech. Pokud v nich však nebude ani jeden požadovaný údaj, musí být vozidlu tyto údaje přiděleny na provozovně pověřené touto činností ministerstvem dopravy, avšak toto ověření údajů je zpoplatněno (např. společnost DEKRA, TÜV SÜD či jiné).

Pokud bude občan žádat o emisní plaketu na jiném místě, které pověřilo Ministerstvo životního prostředí distribucí, budou podmínky vydávání emisních plaket (otevírací doba, kontaktní osoby, seznam poboček, v případě elektronické žádosti pak doba vyřízení žádosti, výše poštovného či specifikace platby (předem, na dobírku) apod.) specifikovány tímto místem, a to prostřednictvím internetových stránek či jiným způsobem, který si dané místo zvolí. Postup přidělení emisní plakety však bude vycházet ze stejných principů jako vydávání emisní plakety na úřadě ORP, tj. budou využity údaje o evropských předpisech, příp. data první registrace vozidla a emisní plaketa bude přidělena dle pravidel uvedených v příloze č. 1 nařízení vlády č. 56/2013 Sb.

Pracovník úřadu a pověřeného místa přidělí žadateli na základě zjištěných informací emisní plaketu a vyplní na ní před vydáním číslo registrační značky vozidla. Vydání emisní plakety úředník zaeviduje, vybere příslušný poplatek a vydá emisní plaketu žadateli.

Evidence vydaných emisní plaket, kterou provádí distribuční místo, musí v souladu s § 5 odst. 3 nařízení vlády č. 56/2013 Sb. obsahovat následující údaje:

- 1) písemné označení série,
- 2) šestimístné pořadové číslo emisní plakety,
- 3) emisní kategorii (1 až 4),
- 4) registrační značku vozidla,
- 5) informaci, kdo a kdy emisní plaketu vydal.

Doporučujeme evidovat tyto údaje v souboru typu Excel či obdobném, a to ve výše uvedeném pořadí (aby bylo možné vést jednotnou databázi). Jednou ročně (v průběhu ledna vždy za předcházející rok) zašlou tento přehled na SFŽP, který bude centrálně evidovat vydané plakety.

5.3 Občan – postup získání emisní plakety

Žadatel o emisní plaketu má několik možností, jakým způsobem ji získat. **Emisní plaketu si může osobně zakoupit na úřadu ORP, či si o ni zažádat korespondenčně nebo elektronicky u subjektů, který tento způsob distribuce nabízejí.** Podmínky objednání emisní plakety poštou či prostřednictvím internetových stránek budou stanoveny subjektem, který bude tento typ distribuce umožňovat.

Na základě zákona je pro získání emisní plakety žadatel povinen předložit technický průkaz, resp. jeho kopii v případě elektronické či korespondenční žádosti. Pokud žadatel upřednostní dálkový kontakt s distribučním místem, vyplní v internetovém formuláři distribučního místa všechny požadované informace, vloží jako přílohu naskenovanou kopii velkého technického průkazu (obou stran) a zároveň předem definovaným způsobem (on-line platba, převod z bankovního účtu apod.) uhradí poplatek za emisní plaketu navýšený o případné náklady na balné a poštovné. V případě korespondenční žádosti vyplní vytištěný formulář umístěný na internetových stránkách distribučního místa, přiloží prostou kopii velkého technického průkazu a doklad o zaplacení poplatku (viz platba za elektronickou žádost o zaslání emisní plakety). Následně pak žadatel obdrží poštou od distribučního místa emisní plaketu s vyznačenou registrační značkou vozidla.

Pokud není v technickém průkazu uveden údaj o směrnici, dle které je přiřazena emisní plaketa, je pro

² Rozlišení označení číslic EURO norem (arabské/římské) je použito z důvodu dosažení souladu s předpisem Evropské unie.

osobu vydávající emisní plaketu rozhodující datum 1. registrace vozidla. Informaci o směrnici lze také do technického průkazu doplnit na základě měření na zkušebně pověřené touto činností Ministerstvem dopravy, tato služba je však zpoplatněná.

6 Další zdroje informací

Metodický pokyn Ministerstva vnitra – vzor obecně závazné vyhlášky

Vzor obecní vyhlášky spolu s podrobnějšími informacemi, jaké náležitosti a strukturu má obecně závazná vyhláška mít, bude součástí metodického pokynu odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra, který je ke stažení na adrese

<http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-metodicky-material-c-19.aspx>

Metodický pokyn Ministerstva dopravy – převodníková tabulka evropských směrnic na EURO normy

Tato tabulka, v současnosti využívaná ke stanovení výše poplatku za ekologickou likvidaci autovraků je dostupná na webu Ministerstva životního prostředí, a to na adrese:

http://www.mzp.cz/cz/metodicky_pokyn_aplikace_zakona

Informační portál o NEZ, který spravuje ministerstvo životního prostředí

Internetové stránky Státního fondu životního prostředí

Zejména určeno ORP a osobám pověřeným distribucí, které si od SFŽP budou objednávat dodávky emisních plaket určených pro distribuci ke koncovému uživateli.

Protože SFŽP je dle zákona pověřen výrobou emisních plaket, bude obec s rozšířenou působností, příp. i další osoby pověřené distribucí ke koncovému uživateli, nakupovat emisní plakety pouze od SFŽP. Pravidla objednávek, fakturace apod. poskytne obci s rozšířenou působností Státní fond životního prostředí.

Ing. Jan Kužel, v.r.
ředitel odboru ochrany ovzduší

Příloha č. 1

Doporučená struktura studie proveditelnosti

- 1 Analýza dopadů projektů NEZ, tzn. provedení srovnání dopadů na kvalitu ovzduší a složení vozového parku na základě dostupných informací a odborných studií. Je možné uvést přehled analogických příkladů řešení, tzn. provedení analýzy nízkoemisních zón v jiných městech na základě urbanistického a dopravního řešení sídla s přihlédnutím k jeho velikosti a počtu obyvatel.
- 2 Analýza kvality ovzduší ve městě a provedení identifikace nejvíce postižených městských částí v souladu s legislativními předpisy pro zavádění nízkoemisních zón z pohledu znečištění ovzduší.
- 3 Analýza dopravy ve městě. Její součástí by měly například být:
 - i) analýza hlavních tranzitních tras, provedená především z pohledu přepravní kapacity, dosahovaných dopravních intenzit, průjezdnosti, atd.,
 - ii) analýza významných příjezdových komunikací provedená stejně jako v předchozím případě z pohledu přepravní kapacity, dosahovaných dopravních intenzit, průjezdnosti, atd.,
 - iii) výsledky sčítání dopravy, tj. celkové dopravní intenzity, podíl individuální a veřejné osobní dopravy, podíl lehké a těžké nákladní dopravy. Lze využít výsledků celostátního sčítání dopravy přepočtených vzhledem k roku zpracování analýzy, nebo provést vlastní aktuální sčítání dopravy,
 - iv) podíl tranzitní, vnější a místní dopravy, stanovený např. na základě údajů získaných z kamerových systémů instalovaných na sledovaných komunikacích,
 - v) stanovení dynamické skladby vozidel na významných komunikacích, tj. tranzitních trasách a významných příjezdových komunikacích, rovněž za použití kamerových systémů instalovaných na sledovaných komunikacích,
 - vi) stanovení hlavních tras nákladní dopravy,
 - vii) zhodnocení stávajících opatření na regulaci dopravy vč. vyhodnocení případných souběhů několika typů opatření.
- 4 Výběr vhodných oblastí pro návrh NEZ v souladu s legislativními předpisy pro jejich zavádění z pohledu urbanistického a dopravního řešení sídla.
- 5 Zhodnocení územně plánovací dokumentace ve vztahu k nízkoemisním zónám, vymezení NEZ, výběr objízdné trasy, organizace dopravy, plán dopravního značení, stanovení pravidel podle emisních kategorií vozidel a výjimky pro vjezd do NEZ, atd.
- 6 Analýza vybraných oblastí pro návrh NEZ s ohledem na plány řešení dopravy v klidu, plánované komunikace, komunikace ve výstavbě a navrhované nové komunikace.
- 7 Hodnocení dopadů z pohledu dopravního modelování, rozptylových studií.
- 8 Hodnocení ekonomické efektivity projektu.
- 9 Stanoviska dotčených městských částí.
- 10 Návrh harmonogramu zavádění NEZ, tzn. způsob vyhlášení, informovanost veřejnosti a stanovení časové posloupnosti jednotlivých kroků pro zavedení NEZ.

Příloha č. 2

Způsob přidělování emisních plaket dle plnění mezních hodnot emisí

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
70/220/EHS			Žádné
74/290/EHS			
77/102/EHS			
78/665/EHS			
83/351/EHS			
88/436/EHS			
88/76/EHS			
89/458/EHS			
89/491/EHS			
91/441/EHS		jedná-li se o vozidlo s maximální celkovou hmotností nad 2500 kg nebo obsaditelností přes 6 míst nebo terénní automobily nebo vozidlo kategorie N1	
15 R 00			
15 R 01			
15 R 02			
15 R 03			
15 R 04			
83 R 00			
83 R 00 x	x = A nebo B nebo C		
83 R 01 x	x = A nebo B nebo C	jedná-li se o vozidlo s maximální celkovou hmotností nad 2500 kg nebo obsaditelností přes 6 míst nebo terénní automobily nebo vozidlo kategorie N1	
83 R 02 A			
83 R 03 A			
83 R 04 A			
88/77			
49 R 00			
49 R 01			

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
91/441/EHS		jedná-li se o vozidlo kategorie M1 s maximální celkovou hmotností do 2500 kg a obsaditelností max. 6 míst a neterénní provedení	EURO 1 / EURO I
93/59/EHS			
94/12/ES		jedná-li se o vozidlo s maximální celkovou hmotností nad 2500 kg nebo obsaditelností přes 6 míst nebo vozidlo kategorie N1	
96/44/ES		jedná-li se o vozidlo s maximální celkovou hmotností nad 2500 kg nebo obsaditelností přes 6 míst nebo vozidlo kategorie N1	
83 R 01 x	x = B nebo C	jedná-li se o vozidlo kategorie M1 s maximální celkovou hmotností do 2500 kg a obsaditelností max. 6 míst a neterénní provedení	
83 R 02 x	x = B nebo C		
83 R 03 x	x = B nebo C	jedná-li se o vozidlo s maximální celkovou hmotností nad 2500 kg nebo obsaditelností přes 6 míst nebo vozidlo kategorie N1	
91/542/EHS	může obsahovat písm. A		
49 R 02 A			

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
94/12/ES		jedná-li se o vozidlo kategorie M1 s maximální celkovou hmotností do 2500 kg a obsaditelností max. 6 míst	EURO 2 / EURO II
96/44/ES		jedná-li se o vozidlo kategorie M1 s maximální celkovou hmotností do 2500 kg a obsaditelností max. 6 míst	
96/69/ES			
98/77/ES			
83 R 03 x	x = B nebo C	jedná-li se o vozidlo kategorie M1 s maximální celkovou hmotností do 2500 kg a obsaditelností max. 6 míst	
83 R 04 x	x = B nebo C nebo D		
91/542 B /EHS	musí obsahovat písm. B		
96/1 B /EHS	musí obsahovat písm. B		
49 R 02 B	musí obsahovat písm. B		

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
98/69/ES	může obsahovat písm. A		EURO 3 / EURO III
1999/102/ES	může obsahovat písm. A		
2001/1/ES	může obsahovat písm. A		
2001/100/ES	může obsahovat písm. A		
2002/80/ES	může obsahovat písm. A		
2003/76/ES	může obsahovat písm. A		
83 R 05 x	x = B nebo C nebo D		
83 R I 05 x	x = B nebo C nebo D		
1999/96/ES	může obsahovat písm. A		
2001/27/ES	může obsahovat písm. A		
2005/55/ES	může obsahovat písm. A		
2005/78/ES	může obsahovat písm. A		
2006/51/ES	může obsahovat písm. A		
2006/81/ES	může obsahovat písm. A		
2006/96/ES	může obsahovat písm. A		
49 R 03 A			
49 R I 03			
49 R 04 A			
49 R I 04			

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
98/69 B /ES			EURO 4 / EURO IV
1999/102 B /ES			
2001/1 B /ES			
2001/100 B /ES			
2002/80 B /ES			
2003/76 B /ES			
83 R II 05 x	x = B nebo C nebo D		
1999/96 x /ES	x = B nebo B1		
2001/27 x /ES	x = B nebo B1		
2005/55 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
2005/78 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
2006/51 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
2006/81 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
2006/96 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
2008/74 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
49 R 03 x	x = B nebo B1		
49 R II 03			
49 R 04 x	x = B nebo B1		
49 R II 04			

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
715/2007 x /ES	x = A až M		EURO 5 / EURO V
692/2008 x /ES	x = A až M		
595/2009 x /ES	x = A až M	toto značení by se nemělo používat	
83 R 06 – x	x = J, K, L, M	písmeno označuje třídu vozidla dle EHK 83	
1999/96 B2 /ES			
2001/27 B2 /ES			
2005/55 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
2005/78 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
2006/51 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
2006/81 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
2006/96 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
2008/74 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
49 R 03 x	x = B2, D, E, F, G		
49 R III 03			
49 R 04 x	x = B2, D, E, F, G		
49 R III 04			
49 R 05 x	x = B2, D, E, F, G		
49 R III 05			
49 R 06 x	x = B2, D, E, F, G		
49 R III 06			

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
715/2007 x /ES	x = N až Y		EURO 6 / EURO VI
692/2008 x /ES	x = N až Y		
595/2009 x /ES	x = N až Y	dodatečné označení není prozatím specifikováno	
2005/55 x /ES	x = H, I, J, K		EEV
2005/78 x /ES	x = H, I, J, K		
2006/51 x /ES	x = H, I, J, K		
2006/81 x /ES	x = H, I, J, K		
2006/96 x /ES	x = H, I, J, K		
2008/74 x /ES	x = H, I, J, K		
49 R IV 03			
49 R 03 C		nepoužívané značení	
49 R IV 04			
49 R 04 C		nepoužívané značení	
49 R IV 05			
49 R IV 06			

Poznámky:

Zápis předpisů EHK je správně ve tvaru 83 R 04 B, používaný ekvivalent je též B 83 R 04, 83.04 B, 83-04B apod.

Zápis předpisů EHK je správně ve tvaru 83 R II 05 B, používaný ekvivalent je též B 83 R II 05, 83 R 05 II B, 83.05-II B apod.

V některých tuzemských TP je uveden ne zcela správný údaj „83-05A“ – v tomto případě se toto označení považuje za úroveň „Euro 3“.

V některých tuzemských TP je uveden ne zcela správný údaj „83-05B“ – v tomto případě se toto označení považuje za úroveň „Euro 4“. Zápis směrnic ES je používán ve tvaru 98/69A/ES, ekvivalent je též 98/69/ES A.

Vozidla s benzínovými motory a celkovou hmotností přes 3500 kg plní úroveň EURO 2, pokud mají zapsán předpis 83 R 01 B až 83 R 04 B. Vozidla s benzínovými motory a celkovou hmotností přes 3500 kg plní úroveň Euro 4, pokud mají zapsán předpis 83 R 05 B.

Vozidla, která mají zapsán jako emisní předpis pouze 24 R 00 až 24 R 03 neplní žádnou mezní hodnotu emisí EURO.

